СОВЕТ АРМИЯСИГА ШОН-ШАРАФЛАР!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН · 23 февраль 1972 йил, чоршанба ✦ № 45 (15.216). ✦ Баҳоси 2 тийин.

БУГУН — СОВЕТ АРМИЯСИ ВА ҲАРБИЙ-ДЕНГИЗ ФЛОТИ КУНИ

Рассом А. Холиқов.

СОЦИАЛИЗМНИНГ ЕНГИЛМАС СОҚЧИСИ

С. Е. БЕЛОНОЖКО,
генерал-полковник, Қизил байроқли Туркистон Ҳарбий округининг қўмондони

◆ ◆

Совет халқи ва унинг жангчилари Совет Армияси ва Ҳрабий-Денгиз Флотининг эллик тўрт йиллигини сиёсий ва меҳнат активлиги ғоят ошган бир шароитда нишонламоқда. Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти куни байрами бу йил коммунистик қурилишнинг улуғвор вазифаларини амалга оширишда янги давр очиб берган КПСС XXIV съездининг тарихий қарорлари ҳамда шу йил декабрда нишонланадиган шонли воқеа — СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги билан нурафшондир.

Армия ва флотимиз 54 йилдан буён тинчлик ва социализм ишини сезгирлик билан ҳимоя қилиб келмоқда. Шу вақт ичида социализм душманларига қарши бир неча марта қонли тўқнашувлар юз берди, бу жангларда Армия ва Флотимиз ҳамиша ғолиб чиқди. Қизил Армия ташкил этилган вақтда ҳам худди шундай бўлган эди. Қизил Армия мислсиз оғир шароитда оқ гвардиячилар ва чет эл босқинчиларининг ҳарбий ҳужумини қайтарди.

Ўша йилларда ёш Советлар Республикаси оғир синовдан ўтди. Мамлакат 14 давлат ва ички контрреволюция ҳужумига бардош берибгина қолмай, уларни улоқтириб ташлади. Гражданлар урушининг зафарли тугаши социалистик давлатимизнинг ва Октябрь фарзанди бўлган Қуролли Кучларимизнинг ҳаётий кучини намойиш қилди. 1918—1920 йилларда халқаро империализм ва ички контрреволюция бирлашган кучлари устидан қозонилган ғалабанинг асосий гарови доно ленинча раҳбарлик, Коммунистик партиямизнинг жуда катта ташкилотчилик фаолияти бўлди.

Совет Қуролли Кучлари тинч социалистик қурилишни шараф билан ҳимоя қилиб келди. Қуролли Кучларимиз ҳарбий авантюра ишқибозларига — 1929 йилда Хитой милитаристларига, 1938 йилда Ҳасан кўлида ва 1939 йилда Халхинг-голда япон агрессорларига, 1939-1940 йилларда фин ҳарбийларига қақшатқич зарба берди.

Жаҳон реакцияси ва империализм вужудга келтирган герман фашизмига қарши Улуғ Ватан уруши Совет давлатининг мустаҳкамлиги ва унинг Қуролли Кучларининг қудратига энг қаттиқ синов бўлди. Бу уруш халқаро империализмнинг зарбдор кучлари билан тарихда энг йирик ҳарбий тўқнашув эди.

Совет кишилари Коммунистик партия раҳбарлигида немис-фашист босқинчиларининг йўлига ғов солдилар, мамлакатни ягона ҳарбий лагерга айлантирдилар. Бутун совет халқи қўллаб-қувватлаган Совет Армияси мислсиз жасорат билан жанг қилди.

Брест қалъаси, Москва ва Ленинград остоналарида. Севастополь, Одесса, Сталинградда, Украина ва Белоруссия, Болтиқбўйи ва Молдавия, Кавказ ва Қрим, Польша ва Чехословакия, Руминия ва Болгария, Венгрия ва Югославия, Финляндия, Норвегия ва Австрия майдонларидаги улкан жанглар, Берлин учун бўлган буюк жанг ва ана шу жангларда армиямиз, бутун совет халқи қозонган улуғвор ғалаба Ватанимиз тарихига, шунингдек, жаҳон тарихига зарҳал ҳарфлар билан битилади.

Урушнинг жанговар солномасига Қизил байроқли Туркистон ҳарбий округи жангчилари ҳам шонли саҳифалар ёздилар. Округимизда ташкил этилган ва тарбияланган қисмлар ҳамда бирлашмалар Улуғ Ватан урушининг ҳамма муҳим жангларида актив иштирок этди ва жанговар байроқларини шон-шуҳратга буркади.

Урушлар тарихи Улуғ Ватан урушида Совет Армияси кўрсатгани каби оммавий қаҳрамонликни кўрмаган эди. Бу айрим кишиларнинг қаҳрамонлиги эмас, кенг омманинг, бутун армиямизнинг қаҳрамонлиги эди. Уруш йилларида 7 миллиондан ортиқ жангчи Совет Иттифоқи орден ва медаллари билан мукофотланди. Ватанимизнинг 11 мингдан ортиқ энг жасур фарзандига Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилди. Шулардан 800 киши бизнинг округимизда тарбия топган жангчилардир.

Улуғ Ватан урушида совет халқининг, Совет Армиясининг жаҳоншумул тарихий ғалабаси социалистик тузумимизнинг моҳиятидан, унинг капиталистик тузумга нисбатан сўзсиз афзалликларидан келиб чиқадиган қонуний ҳолдир.

Совет Армияси япон милитаристларига қарши жангларда ҳам мислсиз жасорат кўрсатди. Совет Армияси сараланган Квантун армиясини тор-мор келтириб, империалистик Японияни сўзсиз таслим бўлишга мажбур қилди.

Урушдан сўнгги йилларда Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг, бутун совет халқининг доимий ғамхўрлиги туфайли Армия ва Флотимизнинг қудрати мислсиз юксакликка кўтарилди. Бунга совет халқининг хўжалик ва маданий қурилишдаги, фан-техника революциясидаги ажойиб ютуқлари туфайли эришилди. Партиямизнинг доно сиёсати коммунизмнинг моддий-техника базасини яратишда, социалистик ижтимоий муносабатларни такомиллаштиришда, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш ва Совет давлатининг мудофаа қудратини мустаҳкамлашда янги ютуқларни таъминлади.

Тўққизинчи беш йиллик план мамлакатимизда коммунистик қурилиш йўлида янги тарихий босқич бўлади. Планда экономикамизни янада мислсиз ривожлантириш, совет халқининг моддий фаровонлигини ва маданий даражасини ошириш кўзда тутилган. Янги беш йиллик план Совет Иттифоқининг мудофаа қудратини тағин ҳам юксалтиришни таъминлайди. Бу эса совет халқини, барча социалистик ҳамдўстлик мамлакатларини империалистик агрессия хавфидан янада мустаҳкамроқ ҳимоя қилиш, бутун дунёда тинчликсевар ва озодлик кучларининг мавқеини мустаҳкамлаш имконини беради. КПСС XXIV съезди давлатимизнинг мудофаа қудратини мустаҳкамлаш, совет халқи ва унинг Қуролли Кучлари Ватанни ҳимоя қилишга ҳамиша тайёр турадиган қилиб тарбиялаш, ҳушёрликни ошириш зарурлигини таъкидлади.

Жаҳонда бўлаётган воқеалар партиямиз съезди кўрсатмалари жуда тўғрилигини тўла исботламоқда. Халқаро империализм ва унинг зарбдор кучи — Америка империализми ҳозир ҳам аввалгидек, ҳарбий хавфнинг доимий манбаи бўлиб қолмоқда. АҚШ империалистлари эркcевар Вьетнам халқига қарши ваҳшиёна урушнинг ташкилотчилари ва илҳомчиларидир. Исроил экстремистлари уларнинг ҳомийлигида Яқин Шарқда ғоят хавфли вазият вужудга келтирдилар.

Империалистик мамлакатларнинг, биринчи навбатда АҚШнинг ҳукмрон доиралари янги жаҳон урушини тайёрлаш ва бошлаш мақсадида ҳарбий бюджетларини тобора кўпайтирмоқдалар, қуролланиш пойгасини авж олдирмоқдалар, янги агрессив блоклар ва иттифоқлар тузмоқдалар, Ер шарининг турли районларида, ўз мамлакатлари территориясидан ташқарида миллионлаб солдат ва офицерларни сақлаб турибдилар.

Империалистлар ўз агрессив тайёргарликларининг тиғини Совет Иттифоқига ва бошқа социалистик мамлакатларга қаратмоқдалар.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати ана шу хавфни бир дақиқа ҳам унутмай, Совет давлатининг мудофаа қудратини мустаҳкамлаш, Қуролли Кучларимизнинг ҳарбий тайёргарлиги Ватанимизга хавф солишга ботинган ҳар қандай душманни кескин ва бутунлай тор-мор этадиган даражада бўлишини таъминлаш учун ҳамма чораларни кўрмоқдалар.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси раҳбарлигида Қуролли Кучларнинг мутлақо янги тури — стратегик мақсадлардаги ракета қўшинлари вужудга келтирилди. Бу қўшинлар қудратли стратегик қуроллар билан таъминланган.

Фан-техника революцияси негизида Қуролли Кучларнинг бошқа қўшин турлари ҳам сифат жиҳатидан ўзгарди. Қуруқликдаги қўшинлар мунтазам такомиллаштирилмоқда. Эндиликда улар оператив-тактик мақсадларда қўлланиладиган ракеталар, янги танклар ва бронетранспортёрлар, янги артиллерия ва янги бошқариш воситалари билан таъминланганлар. Шу туфайли уларнинг ўт очиш қудрати ва зарба бериш кучи мислсиз даражада ўсди.

Ҳарбий десант қўшинларининг роли ва имкониятлари ҳам кескин ошди. Эндиликда улар хилма-хил техникани қўлланиб, мураккаб жанговар вазифаларни ҳал эта оладилар.

Янги, юксак самарали зенит-ракета комплекслари, ҳар қандай об-ҳаво шароитида ҳам учадиган қирувчи самолётлар, кучли радиолокаторлар, бошқариш ва алоқанинг автоматлаштирилган системалари мамлакатимизнинг ҳаво ҳужумига қарши мудофаа қўшинларининг жанговар имкониятларини ошириб юбордилар.

Ҳарбий-Денгиз Флотимиз ҳам янги сифат кўрсаткичларига эга бўлди. Эндиликда ҳарбий кемаларимиз ҳар қан масофага тўхтовсиз сузиб бора оладилар, душманнинг стратегик объектларига сув остидан туриб зарба бера оладилар.

Қуролли Кучларимизнинг энг катта бойлиги — социалистик Ватанга, совет халқига, Комунистик партия ва коммунизм ишига чексиз содиқ шахсий составидир. Эндиликда шахсий составнинг 80 процентини коммунистлар ва комсомоллар ташкил этади.

Совет Қуролли Кучлари ҳозир ҳар қачонгидан ҳам қудратлидир. Мамлакатимиз халқлари ўзларининг яратувчилик меҳнатларини, Совет Иттифоқининг давлат манфаатларини Қуролли Кучларимиз ҳамиша дадил ва шараф билан ҳимоя қилишларига қаттиқ ишонишлари мумкин.

Округимиз жангчилари ҳам Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти Кунини куч-қудрати ва сиёсий активлиги ниҳоятда ошган ҳолда кутиб олдилар. Улар СССР ташкил этилган куннинг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани авж олдириб, ҳарбий ва сиёсий тайёргарликда янги-янги ютуқларга эришиш учун, ҳушёрлик ва жанговар тайёргарликни янада ошириш учун тинмай курашмоқдалар.

ТАСС ахбороти

«ЛУНА-20» АВТОМАТ СТАНЦИЯСИ ОЙГА ОҲИСТА ҚЎНДИ

«Луна-20» совет автомат станцияси биринчи марта Ой юзасининг тоғли материк районига оҳиста қўнди. Жой рельефи мураккаб бўлган районга аппаратни элтиб қўйишдан иборат муҳим илмий-техника вазифаси муваффақиятли ҳал қилинди.

«Луна-20» автомат станцияси 1972 йил 21 февраль Москва вақти билан соат 22 дан 19 минут ўтганда Ой юзасининг селенографик координатлари — шимолий кенгликнинг 3 градус 32 минут ва шарқий узунликнинг 56 градус 33 минут бўлган нуқтасига қўнди.

Илгари хабар қилинганидек, «Луна-20» станцияси 18 февралда Ой атрофидаги доирасимон селеноцентрик орбитага чиқарилган эди.

19 февралда станция ҳаракати тўғрилаб қўйилди. Бунинг натижасида станция Ой юзасидан максимал баландлиги 100 километр ва минимал баландлиги 21 километр бўлган эллиптик орбитага ўтказиб қўйилди.

Станцияни Ойнинг мўлжаллангаи районига қўнишини таъминлаш учун 21 февраль соат 22 дан 13 минут ўтганда тормоз берадиган асосий двигатель ишга туширилди. 267 секунддан кейин двигатель қурилмасининг иши тўхтатилди ва 760 метр баландликкача станция эркин тушди. Шундан кейин станциянинг пасайиши қўнишни бошқариш режимида ўтди. Қўнишни бошқариш жараёнида автомат бошқариш системаси ёрдами билан асосий двигателнинг тортиш кучи ўзгарди. Ой юзасидан 20 метр баландликдан бошлаб тормоз бериш оз тортиш кучига эга бўлган двигателлар ёрдамида амалга оширилди.

«Луна-20» станциясининг қўнган жойи Сероблик денгизи шарқи-шимолий чеккасига туташган Ой материги участкасидадир.

Телеметрик ўлчовларнинг маълумотларига кўра станция ичидаги системалар нормал ишлаб турибди.

«Луна-20» станцияси Ой юзасида программада белгиланган ишларни бажаришга киришди.

СССР МУДОФАА МИНИСТРИНИНГ БУЙРУҒИ

1972 йил 23 февраль **№ 22** **Москва шаҳри.**

Совет Қуролли Кучларининг жангчилари ўртоқлар!

Армия ва флотнинг запасдаги ҳамда истеъфодаги ветеранлари ўртоқлар!

Бугун Ватанимиз Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг 54 йиллигини тантана билан нишонламоқда.

Совет Иттифоқининг меҳнаткашлари бу байрамни КПССнинг XXIV съезди белгилаб берган коммунистик қурилиш улуғвор планларини амалга ошириш учун умумхалқ кураши вазиятида кутиб олмоқдалар. Тўққизинчи беш йилликнинг биринчи йили муваффақиятли якунланди. Халқ хўжалигининг ҳамма соҳалари, фан ва техника шаҳдам ривожланиб бормоқда. Халқ турмушининг фаровонлиги ва маданий даражаси ошиб бормоқда. Совет давлатининг иқтисодий ва мудофаа қудрати ўсмоқда.

Шаҳар ва қишлоқ меҳнаткашлари, армия ва флот жангчилари КПСС Марказий Комитетининг 1971 йил ноябрь Пленуми қарорларини баланд руҳ ва якдиллик билан маъқулладилар. Мамлакатда беш йиллик иккинчи йили топшириқларини муваффақиятли бажариш, СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун оммавий социалистик мусобақа янада зўр куч билан авж олиб кетди.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати ленинча ташқи сиёсатни изчиллик билан ўтказиб келмоқда. Бу сиёсатда империализмга қаттиқ зарба бериш ва революцион, озодлик ҳаракатини қўллаб-қувватлаш, социал тузумлари турлича бўлган давлатларнинг тинч-тотув яшаши йўли билан ҳамиша бирга қўшиб олиб борилмоқда.

Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Сиёсий маслаҳат комитетининг яқинда Прагада бўлиб ўтган кенгаши етилган халқаро проблемаларни ҳал этиш йўлида қўйилган муҳим қадам бўлди. Совет давлати ва қардош социалистик мамлакатларнинг актив ташқи сиёсий фаолияти, уларнинг социализм халқаро позицияларини мустаҳкамлашга ва кескинликни юмшатишга қаратилган ва ўзаро келишилган ҳаракатлари халқаро вазиятни тинчлик ва халқлар хавфсизлиги фойдасига ўзгартиришга жиддий таъсир кўрсатиб келмоқда.

Совет давлати тинчликсевар ташқи сиёсат ўтказар экан, шу билан бирга ҳарбий авантюра тарафдорлари ҳали урушқоқлик ниятларидан қайтмаганликларини ҳам назарда тутади. Империалистларнинг Ҳинди-Хитой ва Яқин Шарқда давом эта-ётган агрессив ҳаракатлари шундан далолат беради. Европада ҳам кескинликни сақлаш ва бир давлатни иккинчи давлатга қарши қўйишдан манфаатдор бўлган реакцион кучлар ҳамон тиниб-тинчимаётир.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати мана шу шароитда мамлакат мудофаа қудратини мустаҳкамлаш, Қуролли Кучлар жанговар қобилияти ва жанговар тайёргарлигини ошириш тўғрисида хормай-толмай ғамхўрлик қилиб келмоқдалар. Социалистик Ватанга, ўз халқига беҳад садоқатли, Коммунистик партия теварагида маҳкам жипслашган совет жангчилари улуғ Ватанимиз, тинчлик ва социализм иши манфаатлари посбонлигида мустаҳкам турибди.

Солдат ва матрос, сержант ва старшина ўртоқлар!

Прапоршик ва мичман ўртоқлар!

Офицер, генерал ва адмирал ўртоқлар!

Армия ва флотнинг запасдаги ҳамда истеъфодаги ветеранлари ўртоқлар!

Сизни умумхалқ байрами — Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг 54 йиллиги билан табриклайман.

Қуролли Кучларнинг бутун шахсий составига жанговар ва сиёсий тайёргарликда, қўшинларнинг жанговар тайёрлигини оширишда янги-янги муваффақиятлар тилайман.

Армия ва флот жангчилари! Совет Қуролли Кучларининг шонли жанговар анъаналарини авайлаб сақлангиз ва кўпайтирингиз, қардош социалистик мамлакатларнинг жангчилари билан жанговар ҳамдўстликни мустаҳкамлангиз, қуруқликда, денгиз ва ҳавода таълимни такомиллаштирингиз, ўзингизга ишониб топширилган қурол ва жанговар техникани сабот-матонат билан эгаллангиз, интизом ва уюшқоқликни бутун чоралар билан мустаҳкамлангиз, ҳушёр бўлингиз ва ҳар қандай агрессияни даф этишга доим тайёр турингиз.

Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг 54 йиллигини нишонлаш юзасидан БУЮРАМАН:

Бугун, 23 февралда маҳаллий вақт билан соат 20 да Ватанимизнинг пойтахти — қаҳрамон шаҳар Москвада, иттифоқдош республикаларнинг пойтахтларида, шунингдек қаҳрамон шаҳарлар — Ленинград, Волгоград, Севастополь, Одессада ва қаҳрамон Брест қалъасида байрам мушаклари отилсин.

Яшасин Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг 54 йиллиги!

Яшасин қаҳрамон совет халқи ва унинг шавкатли Қуролли Кучлари!

Халқимизни Ленин йўлидан коммунизм сари бошлаб бораётган Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига шон-шарафлар бўлсин!

СССР мудофаа министри
Совет Иттифоқи Маршали
А. ГРЕЧКО.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

22 февралда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида область партия комитетларининг биринчи секретарлари ва область ижроия комитетларининг раислари, шаҳар ва район партия комитетларининг биринчи секретарлари, республика министрликлари ва идоралари раҳбарларининг кенгаши бўлди. Кенгашда иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетлари биринчи секретарлари ва Министрлар Советлари раисларининг қишлоқ хўжалиги масалалари юзасидан КПСС Марказий Комитетида ўтказилган кенгаши якунлари муҳокама қилинди. Ўзбекистондаги партия ва совет ташкилотлари, барча меҳнаткашларнинг кўклам дала ишларига тайёргарлик ва бу ишларни бажариш, чорвачиликни янада ривожлантириш, СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун мусобақани авж олдириш соҳасидаги вазифаларига алоҳида эътибор берилди.

Кенгашда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади.

Кенгашда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва бюро аъзолигига кандидатлар И. Г. Анисимкин, С. Е. Белоножко, А. Д. Бесчастнов, В. Г. Ломоносов, М. М. Мусахонов, 1. Н. Осетров, О. У. Салимов, Н. Ж. Худойбердиев, Қ. Камолов, Г. М. Орлов, С. Р. Расулов, С. У. Султонова қатнашдилар. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР КОЛХОЗЛАРАРО ҚУРИЛИШ ТАШКИЛОТЛАРИ ВАКИЛЛАРИ II СЪЕЗДИНИНГ ОЧИЛИШИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР колхозлараро қурилиш ташкилотлари вакилларининг II съезди шу йил 24 февралда эрталаб соат 10 да Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг мажлислар залида очилади.

Съезд делегатлари 24 февралда эрталаб соат 9 дан бошлаб Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг мажлислар залида рўйхатга олинади.

МАРДЛИК — МАНГУЛИК

ДИЛИМИЗДА ЯШАЙДИ

1944 йил январи. Волхов фронти қўшинлари гитлерчиларнинг Новгород остоналаридаги гуруҳларини тор-мор қилиш учун ҳал қилувчи жангга тайёрланаётган эди. Икки йил мобайнида немислар шаҳарни йўлаб бўлмайдиган қалъага, муҳим мудофаа таянчига айлантирган эдилар. Улар шаҳарни «Волховдаги истеҳком» деб аташарди. Иттифоқимизнинг барча бурчакларидан қисмимизга қўшимча кучлар келиб қўшила бошлади. Улар орасида ўзбеклар, қозоқлар, татарлар, грузинлар ва бошқа миллат вакиллари бор эди. Андижон область комсомол комитетининг биринчи секретари Рустам Исмоилов ҳам ана шулар орасида эди.

Ҳужум жангларига тайёргарлик кучайди. Армия ҳарбий совети қисм комсомол ташкилотларига турли қардош республикалардан олинган хатларни жангчилар орасида кенг ёйишни, янги келган солдатлар ўртасида фронт шароитини тушунтириш, ҳарбий қурол ва билимни эгаллашда уларга ёрдам беришни топширди. Комсомол ташкилотлари фаол ташкилотчилик ишларини олиб бордилар. Волхов қирғоғидаги ўқчи полк комсомоллари ҳам ўз мажлисларига йиғилишди. Мажлис кун тартибида: «Халқларимизнинг улуғ дўстлигини мустаҳкамлашни бизга В. И. Ленин васият қилган» деган масала турарди. Бу ҳақда Рустам Исмоилов нутқ сўзлади. Охирида ўзбек халқининг жангчиларга хатини ўқиб берди ва сўнг:

«Бир неча соатдан сўнг жангга кирамиз. Биз, комсомоллар, фронтнинг олдинги сафида бўлишимиз керак. Ўртоқлар, Ватан ва партияга комсомолжангчи деган номни оқлаш учун қасамёд қиламиз», деди. Сўзга чиққан комсомол ёшлар она-Ватан наказини шараф билан бажаришга сўз бердилар.

Жанглар кечаю кундуз давом этарди. Солдатлар Рустамни жангнинг энг хавфли участкаларида кўришарди. У шахсий намуна кўрсатиб, бошқаларни ўз орқасидан эргаштириб борарди...

Ленинград остоналарида душманга қарши ҳал қилувчи ҳужум бошланиш арафасида Рустам қўшилма сиёсий ишлар бўлими бошлиғининг комсомол ишлари бўйича ёрдамчиси этиб тайинланди. Энди у қўшилма комсомол ташкилотининг раҳбари эди. Ҳар доимгидек жанг арафасида рота жангчилари ҳузурига бориб, улар орасида ташвиқот юргизарди.

Жанглар оғир бўлди. Гитлерчиларни изма-из қувиб борган жангчиларимиз катта чуқурлик олдига келиб тўхтаб қолишди. Душман тинмай ўқ узарди. Ҳамма олға силжишнинг иложи йўқлигини тушунарди. Агар ҳужум тўхтаб қолса гитлерчилар яна қўшимча кучларни олиб келишга муваффақ бўлар эдилар. Ботқоқликдан кечиб ўтиш учун бир ярим-икки километргина масофа қолган, холос. Бирдан тупроқ уюми устида Исмоилов пайдо бўлди. Икки марта сакраб чуқурликка тушиб олди. Талвасага тушган немислар пулемётларини ишга солишди. Снаряд ва миналар портлар, ўқлар визиллаб учарди. Қаердандир моторларнинг гувуллаши эшитилди....

Жангчилар Исмоиловнинг:

— Комсомоллар, Ватан учун олға, ур-а-а! — деган хитобини эшитдилар.

Рустам Исмоиловдан ўрнак олган жангчилар бирин-кетин чуқурликдан сакраб ўта бошладилар. Гитлерчилар қоча бошладилар. Жангчиларимиз уларни ўққа тутишди. Фашист солдатлари тутдек тўкилди.

Курашнинг энг оғир дақиқаларида ҳам Исмоилов жангчиларнинг ғалабага бўлган ишончини мустаҳкамлар, уларнинг кайфиятини кўтарарди. Жангчилар у билан фахрланишарди. Унинг мардлиги ва матонатига қойил қолишарди. Рустам Исмоиловнинг кўкрагини безаган «Иккинчи даражали Улуғ Ватан уруши», «Қизил юлдуз» орденлари ва медаллар бунинг ёрқин далилидир.

Бу воқеа 1944 йил 30 мартда содир бўлди. Шиддатли жанг борарди. Рустам Исмоилов ҳам ўз сафдошлари билан жанг майдонларида душман билан юзма-юз олишарди. Ўнг томондан югуриб келаётган жангчи йиқилди. Немис пулемёти тинчиди. Душман окопларидан ҳам ўқ отиш тўхтади.

«Вақтдан фойдаланиш керак», деб ўйлади Исмоилов. У олға бораётган қўшни бўлинмаларни кўриб:

— Взвод, олға! — дея хитоб қилди. Жангчилар Исмоиловдан ўрнак олиб душман марраларига интилишарди. Рустам немис окопи устидан сакраб ўтиши билан кутилмаганда ўнга яқин фашист пайдо бўлди ва уни ўққа тутишди. Исмоилов ҳам уларга жавобан автоматдан ўқ уза бошлади. Лекин бирдан кўксини чангаллаб туриб қолди. ва йиқилди... Душман ўқи ажойиб комсомол ташкилотчиси Рустам Исмоиловнинг ҳаётини узди. Унинг партия ва комсомол билетлари ўқдан тешилган ва қонга бўялган эди.

Исмоиловнинг ҳалок бўлганлиги ҳақидаги хабар жангчилар ва офицерларнинг душманга нисбатан нафратларни янада оширди. У ўз қуролдошлари хотирасида юксак идеаллар, гўзал қалб эгаси сифатида умрбод қолган.

Довюрак жангчининг дўстлари, қуролдошлари, жавоб беринг! Бизнинг ҳикоямизни тўлдиринг!

А. ЧЕБУРАШКИН,
запасдаги гвардиячи полковник.

СОЛДАТ МАКТУБЛАРИ

ТУҲФА

Қисмимиз солдатлари Нурилла Абдуллаев номини ҳурмат билан тилга оладилар. Бунга у ўзининг меҳнатсеварлиги, хушмуомалалиги билан сазовор бўлмоқда.

Ҳарбий ва сиёсий тайёргарлик аълочиси Нурилла Коммунистик меҳнат зарбдори. Янги йил арафасида унинг ҳаётида муҳим воқеа рўй берди. Нурилла Коммунистик партия сафига қабул қилинди. Бу унинг кучига-куч, қувватига-қувват қўшди. Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти кунини у сиёсий ва жанговар тайёргарликда юқори кўрсаткичлар билан кутиб олмоқда.

М. АЛМАМАТОВ.

ИШОНЧ

Кўпчилик жангчилар қатори бизнинг бўлимимиз солдатлари ҳам Совет Армияси кунини сиёсий ва жанговар тайёргарликда юқори кўсаткичларга эришган ҳолда қаршиламоқда. Бўлимимизда турли миллат фарзандлари хизмат қилишади. Лекин уларнинг мақсади битта: она-Ватанимиз қудратини янада ошириш, халқимизга муносиб хизмат қилишдир.

Раҳимжон Ўролов ҳарбий бурчни бажаришда, ўқишда ва жамоат ишларида сафдошларига намуна бўлмоқда. Унга юксак ишонч билдирилди. Раҳимжон бўлинма командири қилиб тайинланди. У командирликнинг бу ишончини оқлаётир.

Шу нарса қувончлики, бўлинмамизда «Совет Армияси аълочиси» деган юксак номга сазовор бўлаётган жангчилар сони тобора кўпаймоқда.

А. АБДУРАҲМОНОВ.

ИЛҒОРЛАР

Қисмимизда КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошириш учун социалистик мусобақа қизғин авж олмоқда. Бу мусобақада оддий солдат С. Тешабоев, Ю. Маҳмудов, М. Ҳасанов ўртоқлар олдинда бормоқдалар. Уларнинг хизматда ва меҳнатда қўлга киритаётган ютуқлари командирлик томонидан муносиб тақдирланмоқда. Илғор жангчилар бир неча бор командирликнинг раҳматномаларига сазовор бўлдилар ва уларнинг ота-оналарига ўз фарзандларини яхши тарбиялаганликлари учун раҳматномалар юборилди.

Ҳ. ҲУСАИНОВ.

АЛОҚАЧИ

Ғиждувонлик Насрулло Ҳамроев алоқа бўлимида хизмат қилади. Хизматнинг дастлабки кунлари анча қийналди. Лекин мураккаб аппаратларнинг тилини билиш учун тинимсиз ўқиб, ўрганиб борди. Кейинчалик ўқиганларини, ҳарбий билимини амалда кўрсатишга киришди. Насруллонинг тиришқоқлигини кузатиб юрган командирлар ундан мамнун бўлишиб, ишини яхши баҳолади. Ҳозир у бўлинмамиздаги машъал солдатлардан ҳисобланади. Насрулло ўз билимини ва тажрибасини ёш алоқачиларга сидқидилдан ўргатмоқда. Бу ерда Насруллога ўхшаган она-Ватан олдидаги бурчини шараф билан бажараётган ўзбекистонлик йигитлар кўп. Гулистонлик Абдулла Қаюмов, қашқадарёлик Мурот Дуниев, Холмирза Хидиров, олмалиқлик Евгений Скуратов ва бошқалар ана шулар жумласидандир.

Қ. АБДУКАРИМОВ.

ЮГОСЛАВИЯ ОРДЕНИ КАВАЛЕРИ

Ленинград районидаги Ленин номли колхоз фермасининг мудири Ўскан Холматов совет ветеранларининг бир группаси билан яқинда Болқонга сафар қилиб Белградда, Сараева, Дубровник, Титово-Ужицда бўлди. Партизанларнинг эски сўқмоқ йўллари ўша кунларда бўлиб ўтган воқеаларни беихтиёр эсга солди.

18-интернационал партизанлар бригадасининг зарбдор батальони мамлакатни босқинчилардан озод этиш учун фашистларга қарши оғир жанг олиб борганда Ўскан ҳам шу батальон сафида бўлди.

...Партизанлар душман колоннасининг қораси кўринишини кечқурундан бери пойлашар эди. Қурол-яроғ ортилган 150 автомашина 300 гитлерчи қўриқчилигида шаҳардан ўтади, деб Загреб подпольечилари партизанларга хабар беришганди. Батальонга ана шу колоннани тор-мор келтириш тўғрисида буйруқ берилган эди. Душман колоннаси дарага кириб келиши биланоқ партизанларнинг пулемётлари, автоматлари, танкка қарши ўт очадиган қуроллари ўқ ота бошлади. Фашистларнинг устига граната-лар ташланди. Халқ қасоскорлари соқчиларни гумдон қилиб қурол-яроғ ортилган 17 та автомашинани қўлга туширишди ва уларни бригада ихтиёрига жўнатишди. Ана шу атакада Холматов душманнинг бронемашинасини танкка қарши ўт очадиган қуролдан ўқ узиб ер билан яксон қилди. Ўскан Холматов мардлиги ва кўрсатган жасорати учун Югославиянинг «Довюраклик учун» ордени билан мукофотланган эди.

Орадан бир ой ўтгач, Холматов бир группа партизанлар билан бирга немис қисмини «безовта» қилиш тўғрисида буйруқ олди. Немис қисми Югославия қишлоғида жойлашиб дам олаётганди. Фашистлар тунаб қолган уйга сездирмай келган Ўскан соқчини шовқин чиқармай саранжомлаб, деразадан граната ташлади. Тўс-тўпалон кўтарилгач, автоматлардан ўт очилди. Бу дадил ҳужум пайтида Холматов душманнинг бир неча ўнлаб солдат ва офицерларини сафдан чиқарди. У бу операция учун 2-марта Югославиянинг «Довюраклик учун» медалига сазовор бўлди.

Уруш садолари ҳам тинди. Холматов жонажон қишлоғига қайтиб келгач аввалгидек чўпон бўлиб ишлай бошлади.

ЎзТАГ мухбири.

ФРОНТДАН — МАКТАБГА

Ватутин номли 26-мактаб ўқитувчиси Толиб ака Обидовни Калинин районидаги «Ўзбекистон 40 йиллиги» колхози меҳнаткашлари чуқур ҳурмат қиладилар. Унинг ҳаёт йўли серқирра ва мазмунли: 1939 йилда Совет Аармияси сафига чақирилган. Сержантлар тайёрлаш махсус курсини муваффақиятли тамомлаган Т. Обидов взвод командирлигига тайинланади. Хизматни яхши ўтаб уйига қайтиш тараддудини кўраётган бир пайтда Финляндия уруши бошланди. Оқ финларга қарши жангларда Толиб ака бошчилик қилган взвод аскарлари мардлик намуналарини кўрсатдилар. Бу уруш йилларида кўрсатган жасоратлари учун Толиб ака «Қизил юлдуз» ордени билан мукофотланди.

Финляндия уруши тугагандан сўнг у Улуғ Ватан урушида қатнашди. Сталинград жангида ҳамда биринчи Украина фронтида немис-фашист босқинчиларига қарши курашларда кўрсатган мардликлари учун иккинчи ва учинчи даражали «Шуҳрат» орденлари, «Қизил юлдуз» ордени ва «Жасурлиги учун» медали билан мукофотланди.

Оддий солдатдан капитан даражасига кўтарилган Толиб ака Улуғ Ватан урушидан қайтгач, яна ўз севган касби — ўқитувчиликни давом эттирмоқда. У мактаб ўқувчиларини ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялашга катта ҳисса қўшаётир.

Ф. АБДУРАСУЛОВ.

Суратда: Толиб ака Обидов ўқувчилар орасида.
Автор фотоси.

РАЗВЕДКАЧИНИНГ ЖАСОРАТИ

Ҳар уч даражали Шуҳрат ордени кавалерлари мамлакатимизда кўп эмас. Ана шундай кишилардан бири наманганлик Ғани Валиевдир.

Улуғ Ватан уруши йилларида Ғани душманнинг орқа томонига ўтишда эпчиллиги ва чаққонлиги, ҳар қандай оғир топшириқни муваффақиятли бажариб қайтиши билан ном чиқарган эди. Бир куни Ғани бошчилик қилган разведка группаси Нарва дарёси яқинида мудофаада турган фашистларнинг ўт очиш нуқталарини аниқлаш ҳақида вазифа олди.

Разведкачилар фронт чизиғидан ярим тунда ўтиб гитлерчилар маррасига яқин келишди. Командир ҳамиша энг оғир ишни ўз зиммасига оларди. Ҳозир ҳам шундай бўлди. Ғани душман траншеяси томон эмаклаб кетди. Қолган разведкачилар дарҳол ёрдамга етиб бориш учун тайёр ҳолда ўз командирларининг орқасидан кузатиб туришарди.

Мана душман траншеяси. Ғани атрофга қаради. Ўқланган пулемётлар, ўқ дори солинган яшиклар... лекин одамдан асар йўқ. Ғани ишора қилиши билан разведкачилар дарҳол ёнига келишди. Дўстлар, блиндаж томон эмаклаб кетишди. Шовқин чиқармай соқчини бир ёқлик қилишди. Блиндажга гранаталар улоқтирилди, автоматлардан ўт очилди. Душманнинг ярадор офицери, шунингдек фашистларнинг жанговар позицияси тасвирланган харитани қўлга туширишди.

Бошқа бир куни разведкачилар фашистлар обозига дуч келиб қолишди. Уч жасур разведкачи — Ғани Валиев, Иван Морозов ва Фёдор Найда фашистларни қуролсизлантириб, кўчма ошхона билан бирга қисмга келтиришди.

Булар Ғани Валиевнинг жанговар ҳаётидан айрим лавҳалардир. У жанг билан Берлингача борди. Ҳозир Наманган шаҳрида ишламоқда.

Ф. ЛОБЗИН,
подполковник.

СУРАТДА: биринчи, иккинчи, учинчи даражали «Шуҳрат» ордени кавалери, собиқ разведкачи, ички хизмат подполковниги Ғани Валиев.

САДОҚАТ

ТУРКИСТОН ҲАРБИЙ ОКРУГИДА

Навбатдаги тактик машғулотларга якун ясаган бошлиқ младший сержант Абдусаттор Йўлдошев командирлик қилаётган танк экипажининг ҳаракатларини жангчиларга намуна қилиб кўрсатди. Бу экипаж аъзоларининг қатъий ва аниқ ҳаракатлари «душман»нинг кучли мудофаасини ёриб ўтишга катта ёрдам берди ва ҳужум «жанг»ида ғалабани таъминлади.

Ўт очишдаги зўр маҳорат, баравар ҳаракат қилиш, ўзаро дўстлик — жанговар машина экипажи характеридаги бу ажойиб хусусиятлар уларни ўз қуролдошларининг ҳурмат ва эътиборига муяссар қилди. Албатта расчетда командир муҳим роль ўйнайди. Унинг шахсий маҳорати, қатъийлиги, иродалилиги бутун экипажнинг ютуқларига асос бўлади.

Бундан бир йил муқаддам младший сержант Йўлдошев Қува районидаги Максим Горький номли колхозда яшар ва ишлар эди. У қўлидан келганча тер тўкиб меҳнат қилар, жамоат ишларида фаол қатнашарди.

Ҳарбий хизматнинг биринчи кунлариданоқ Абдусаттор ҳарбий билим сирларини эгаллашга киришди. Қийинчиликлар, муваффақиятсизликлар ёш солдатнинг меҳнатсеварлиги, қатъияти олдида чекинди. Тез орада у бўлинмадаги энг яхши мутахассислардан бири бўлиб қолди. Абдусатторни танк командири қилиб тайинлашди.

Унинг зиммасига масъулиятли вазифа — ёш жангчиларни ўқитиш ва тарбиялаш вазифаси юкланди. Илғор жангчи ўз маҳорати ва тажрибасини ёшларга сидқидилдан ўргата бошлади. Бу ўз самарасини берди. Командирнинг фикрига кўра, экипаж бўлинмадаги энг жанговар, энг ишончли коллектив бўлиб қолди. Абдусаттор Йўлдошев раҳбарлик қилаётган экипаж аъзолари энг оғир ҳарбий машқларда ҳам юқори кўрсаткичларга эришмоқдалар. СССР тузилган куннинг 50 йиллиги шарафига жангчилар юксак социалистик мажбурият олганлар. Шу кунларда улар ана шу мажбуриятларга яраша меҳнат қилмоқдалар.

Ўқув синфларида, танкодромларда, машқ майдонларида — ҳамма ерда жангчиларнинг ҳарбий маҳорати такомиллаштирилмоқда. Младший сержант Йўлдошев ҳам ана шу машқларда ўз маҳоратини ошириб, она-Ватанга садоқат билан хизмат қилиш намунасини кўрсатмоқда.

А. АСАНОВ.

Суратда: А. Йўлдошев.
Автор фотоси.

ИШЧИЛАР ДАВРАСИДА

Октябрь революцияси номли тепловоз-вагон ремонт заводининг вагон цехида ўртоқ Абдураҳимов бошлиқ бригада социалистик мусобақада ҳамиша пешқадамлик қилади. «Коммунистик меҳнат коллективи» деган шарафли номни олган бу бригада аъзолари тўққизинчи беш йилликни тўрт йилда бажаришга аҳд қилганлар. Шунинг учун ҳам улар кундалик топшириқларини камида 120 процентга етказиб бажармоқдалар.

Дам олиш вақтларида бригадир Улуғ Ватан уруши йилларини, жанг эпизодларини эслайди. Дўстларига ўша оловли йиллар ҳақида ҳикоя қилиб беради.

— Мен фронтнинг олдинги маррасида бўлганим йўқ, — дейди бригадир. Лекин душман бизни ҳамиша нишонга олишга ҳаракат қиларди. Зенитчиларнинг тақдири ана шундай. Улар муҳим объектларни — аэродромларни, кўприкларни ҳимоя қилишади. Душман бомбардимончи самолётлари эса аввало худди шундай объектларни яксон қилишга уринадилар.

Бир куни фашистларнинг бир тўда самолёти аэродром томон келаётганлигини хабар қилишди. Зенит тўпларини жангга шайлаб турдик. Асосий мақсадимиз аэродромчинг бомбардимон қилинишига йўл қўймаслик эди. Душман қузғунлари йўлига зенит ўқларидан ғов ясадик. Шунга қарамай, улар бомбардимон қилиш учун пастлай бошлади. Ўша жангда иккита самолётни ёндириб юбордим. Фашистлар бомбаларини мўлжалга олмай пала-партиш ташлаб қайтишга мажбур бўлишди. Биринчи «Қизил Юлдуз» орденини ана шу жанг учун олгандим.

Ўртоқ Абдураҳимов хизмат қилган бўлинма қўшинларимиз орқасидан олға силжирди. Зенитчи-жангчи Маҳмуд Абдураҳимов ҳамиша ўз постида жанговар топшириқни бажаришга тайёр турарди. Қўшинларимиз Берлинга сўнгги ҳужум бошлаганида Маҳмуд Абдураҳимов хизмат қилган бўлинма зенитчилари Одер дарёсидаги кўприкни қўриқлаб турарди. Ғалаба ҳақидаги хуш хабарни ҳам худди шу ерда эшитган.

Маҳмуджон атрофини ўраб олган ишчиларга ана шундай жанг эпизодлари тўғрисида сўзлар экан, неча минглаб совет кишилари шу бахтли кунларимизни ҳимоя қилиб қурбон бўлганликларини, ёшларнинг бурчи оталар ишига содиқ бўлишдан, турмушимизнинг янада фаровон бўлиши учун самаралироқ меҳнат қилишдан иборатлигини таъкидлайди.

Маҳмуджон Абдураҳимов бошлиқ бригада пешқадамлилигининг сири балки ана шундадир.

Ж. МАҲМУДОВ.

МЕН — ВАТАН ЎҒЛИМАН...

Александр Матросов жасоратини такрорлаган Совет Иттифоқи Қаҳрамони Тўйчи Эрйигитовга.
(ДОСТОНДАН ПАРЧА).

Ёмғир савалайди. Совуқ,
изғирин...
Нафасни қайтарар порохнинг
дуди.
Тепалик ортидан ўқлар ёмғири
Тинимсиз ёприлар, йўқдир ҳудуди.
Таҳлика остида қолган ҳаётим,
Улат сочаётир душман беаёв.
Ҳаёт ё ўлимдир энг сўнгги онтим.
Ортимда дўстларни ютолмас олов!
Ғазаб оташида ёниб юрагим,
Она ер бағирлаб бораман титраб.

Кўксим қалқон этиб,
Тутиб кўкрагим
Олға интиламан лой кучиб,
тирнаб.
Дилда туғилмоқда янги баётим,
Уни ёзолмасман, онажон, ҳозир.
Чунки, сен бахш этган учқур
қанотим
Ёвга бомба бўл деб тез ундаётир!

Шу оғир дамларнинг силсиласида
Сенинг тақдирингни ўйлайман
фақат,
Тўпларнинг гумбури, қонлар исида
Порлоқ кунларингни сўйлайман
фақат!
Вужудим лавага айланган ҳозир:
Дилим қалқимоқда,
Ёнмоқда таним,

Ун тўққиз ёшлигим ёнса ҳам
арзир
Оппоқ тонгларинг-чун, она-
Ватаним!
...Билсанг қаҳрамонлик Широқ
бобомдан
Ота мерос бўлиб ўтган жонимга.
Коммунист қони бор ўтли
танамда,
Она, сингиб кетган юрак қонимга.
Бошимни кўтармай ер қучиб оғир
Эмаклаб, тепалик ёнидан ўтдим.
Ҳаётим сўнггига етди-ю, охир
Пулемёт оғзига кўксимни тутдим!..

Ашурали АҲМЕДОВ.

ШОНЛИ, ЖАНГОВАР ЙЎЛ

Барча совет кишиларига яқин ва азиз бўлиб қолган умумхалқ байрами — Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флоти куни бу йил СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигига тайёргарлик шиори остида нишонланмоқда. Республика шаҳар ва қишлоқларида ишчи ва колхоз клубларида кечалар, оталикка олинган бўлинмаларнинг жангчилари билан самимий учрашувлар ўтказилмоқда.

22 февраль куни ветеранлар, запасдаги офицерлар Тошкент округ Офицерлари уйига тўпланишди. Қизил байроқли Туркистон ҳарбий округи қўшинлари қўмондонининг биринчи ўринбосари генерал-лейтенант И. М. Дудура Совет Армияси босиб ўтган шонли жанговар йўл ҳақида гапириб, уларни байрам билан табриклади, уларга меҳнатда ва шахсий ҳаётда муваффақиятлар тилади.

Кечқурун Ўзбекистон пойтахтидаги жамоат ташкилотларининг вакиллари, шаҳардаги корхоналар ва муассасаларнинг ишчилари, хизматчилари. Тошкент гарнизонининг жангчилари А. Навоий номли театрга тўпланишди.

КПСС ленинчи Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси узоқ давом этган гулдурос қарсаклар остида йиғилишнинг фахрий президиумига сайланди.

Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округи ҳарбий кенгашининг аъзоси, сиёсий бошқарма бошлиғи генерал-майор Н. О. Шчукин Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флотининг 54 йиллиги тўғрисида доклад қилди.

Тантанали йиғилишда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва бюро аъзолигига кандидатлар И. Г. Анисимкин, С. Е. Белоножко, А. Д. Бесчастнов, В. Г. Ломоносов, Т. Н. Осетров, О. У. Салимов, Н. Ж. Худойбердиев, Г. М. Орлов, С. Р. Расулов катнашдилар.

(ЎзТАГ).

МИРЗАЧЎЛНИ КОМПЛЕКС ЎЗЛАШТИРИШ

ЛЕНИН МУКОФОТИГА НОМЗОДЛАР

Мирзачўл... Бугунги кунда кўз илғамас пахтазорлар ёқалаб, обод совхоз посёлкалари бўйлаб юраркансиз, бу ерларнинг яқин ўтмишдаги аҳволини кўз олдингизга келтира олмайсиз. Бир вақтлар тадқиқотчилар «Мирзачўл қуёш жизғинак қилиб юборган, сап-сариқ жонсиз текисликдан иборат, қуёш жазирамасида ётиши ва ҳаётдан мутлақо асар йўқлиги билан исми-жисмига мосдир» деб ёзишган эди.

Эндиликда киноленталарнинг кадрларигина бу жойларнинг ўрни саҳро бўлганлигидан ҳикоя қилади. Мирзачўл Сирдарёнинг чап қирғоғида ястаниб ётган текислик бўлиб, Жанубда тоғлар билан қуршалган. Ғарбда эса Қизилқум саҳросига туташган. Ундаги 800 минг гектарга яқин ерни суғориш имконияти бор. Ҳавонинг иссиқлиги, унумдор ерлар, суғориш манбаларига ҳамда электр энергиясига яқин туриши мамлакатнинг муҳим пахтачилик райони сифатида Мирзачўлга бўлган эътиборни аллақачон кучайтирди. Бироқ, ўтган асрнинг иккинчи ярмидаёқ Мирзачўлни суғоришга бўлган интилишлар муваффақиятсиз чиқди. Улуғ Октябрь социалистик революциясидан кейингина бу ерда чинакамига суғориш ишлари авж олиб кетди. В. И. Ленин 1918 йил 17 майда «Туркистондаги суғориш ишларига ҳамда бу ишларни ташкил этишга 50 миллион сўм ажратиш тўғрисида»ги тарихий Декретга имзо чекди. Ушбу Декретда Мирзачўлни суғориш асосий объект қилиб қўйилган эди.

Гражданлар уруши, Туркистонда босмачиларнинг бебошликлари, иқтисодий вайронагарчиликлар суғоришни белгиланган сўръатлар билан олиб бориш имконини бермади.

Аммо гражданлар уруши тамом бўлиши биланоқ. суғориш ишлари авж олиб кетди. 1941 йилга келиб бу ерда суғориладиган майдон 146 минг гектарга етди. Улуғ Ватан уруши йилларида ҳам бу иш тўхтамади. Минг-минглаб колхозчилар ва совхоз ишчиларининг фидокорона меҳнати билан Сирдарёда гидроэлектростанцияси бўлган Фарҳод гидроузели қурилди, сўнгра улкан Қайроққум сув омбори бунёд этилди. Бу иншоотлар Мирзачўлни суғориш имконини берди. 1956 йилга келиб бу ерда суғориладиган «эски зона»даги 210 минг гектар ерга сув чиқарилди.

1956 ва 1958 йилларда КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети Ўзбекистон, Қозоғистон ва Тожикистон республикалари территориясидаги 300 минг гектар майдонда йирик янги пахтачилик райони вужудга келтириш, Мирзачўлнинг қўриқ ер зонасидаги ерларни суғоришни тезлаштириш ҳақида қарор қабул қилдилар. Республикалараро ягона «Главголодностепстрой» ташкилоти тузишга қарор қилинди. Унга Мирзачўлни суғориш ва ўзлаштириш, техника жиҳатидан мукаммал суғориш системалари, обод посёлкалари бўлган илғор ва юксак механизациялашган корхоналар сифатида пахтачилик совхозлари қуриш билан боғлиқ бўлган бутун комплекс ишларни бажариш топширилди.

Шу билан бирга «Главголодностепстрой» қурилиш индустрияси базаларини ташкил этиш, ремонт ва бошқа саноат корхоналарини қуриш, темир йўл ва автомобиль йўллари бунёд этиш энергия таъминоти, сув таъминоти, алоқа, газлаштириш, иситиш ва бошқа объектларни қуриш масалаларини ҳал қиладиган бўлди. Шу тариқа ирригация тарихида биринчи марта комплекс — **ерларни комплекс суғориш ва ўзлаштириш методи деган тушунча пайдо бўлди.**

Кейинроқ, 1961—1962 йилларда ҳаёт бу методни қўлланиш миқёсини кенгайтиришни тақозо этди. 1963 йили ирригация ва совхозлар қурилиши бўйича Ўрта Осиё Бош бошқармаси — «Главсредазирсовхозстрой» тузилиб, «Голодностепстрой» территориал бошқармаси ҳам унинг составига кирди. «Голодностепстрой» ерларни суғориш ва қишлоқ хўжалик экинлари учун ўзлаштириш бўйича комплекс ишларни бажарувчи ташкилотга айланди, ягона план, ягона техника сиёсати асосида иш кўра бошлади.

Мирзачўлда замонавий қудратли индустриал базанинг ташкил этилганлиги, қурилиш майдонини монтаж майдонига айлантириб заводда тайёрланган конструкцияларни максимал даражада монтаж қилиш ишлари механизациялаштирилганлиги бу ердаги копмлекс қурилишларни муваффақиятли олиб боришнинг энг муҳим шарти бўлди. Бекобод бинокорлик материаллари ва бюмлари комбинати қурилиб, унинг составида йилига 90 минг куб метр темир бетон суғориш новлари ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган завод, шағал саралаш заводи, силикат-бетон, керамзит-бетон заводлари, вибропрокат темир бетон пардозбоп панеллари ишлаб чиқариш заводига эга бўлган Жиззах бинокорлик материаллари комбинати қурилди. Ремонт базалари ва бошқа корхоналар ташкил этилди. Ҳаммаси бўлиб, 20 дан ортиқ йирик саноат корхоналари қад кўтарди.

Буларнинг ҳаммаси қурилишнинг ишончли индустриал негизи бўлди. Корхоналар ишлаб чиқарган темир бетон қувур новлар, сопол қувурлар, темир бетон вибропрокат плиталари, биноларнинг блок ва панеллари, шунингдек бошқа конструкция ва деталлар фақат Мирзачўлдагина эмас, балки бошқа жойларда ҳам қурилишнинг эҳтиёжини тўла қондиради.

Мирзачўлни илк ўзлаштириш лойиҳаларини тузишда лойиҳалашнинг асосий масалалари, ер тузиш ва ўзлаштириш масалалари бўйича ишончли тавсияномалар йўқ эди. Зовурлар ҳамда шўрхок ерларни ювишга етарли баҳо бера билмаслик шунга олиб келдики. қурилиш миқёсларининг дастлабки лойиҳаларида зовурлар қазиш камайтириб юборилди. Жумладан, 4- ва 5-совхозларда шундай лойиҳаларнинг амалга оширилиши ер ости сувларининг тез орада юзага чиқиб қолишига ва ерларнинг қишлоқ хўжалик оборотидан чиқиб кетишига олиб келди. Бундан зарур хулосалар чиқариб олинди. Қурувчилар зовурлар тиғизлигини уч-беш баравар оширишди. Суғориладиган участкаларни яхшилаб текислаш, далаларни ихота қилувчи ўрмон полосаси яратиш, шўрхок ерларни ювиш ерларни мелиоратив тайёрлаш комплексига киритилди.

Ҳар томонлама олиб борилган тадқиқотлар, Мирзачўлнинг табиий шароитларида асосан сопол, шунингдек асбоцемент ва бошқа хил қувурлардан қурилган ёпиқ горизонталь зовур зовурнинг асосий типи эканлигини кўрсатди. Бу ишни механизациялаш учун махсус зовур қазиш машиналари яратилди. Ҳозир Мирзачўлда 40 дан кўпроқ ана шундай машиналар ишламоқда. Ёпиқ зовурлар очиқ горизонталь зовурларга қараганда анча тежамли бўлиб чиқди. Ёпиқ зовурларнинг қўлланилиши зовурларни 3—3,5 метр чуқур қилиб қазишни таъминлайди, қишлоқ хўжалик ишларини механизациялашга ёрдам беради, суғориладиган майдонлардан фойдаланишни 20 процент оширади ҳамда ялпи маҳсулотни кўпайтиради.

Мирзачўлнинг янги зонасидаги суғориш тармоқлари гидромелиорация фани ва бу соҳадаги тажрибанинг энг сўнгги ютуқлари қўлланган ҳолда қурилмоқда. Бу усул энг кам маблағ сарфлаган ҳолда кўп фойда олиш имконини бермоқда. Тақсимлаш тармоқлари ҳамма жойда монолит бетон ёки йиғма темир бетон плиталари билан қопланган. Участка суғориш системаси темир бетон новлари ва асбоцемент қувурларидан қилиниб, сув улардан далага суғориш шланглари орқали берилади. Ҳар бир эгат бошида шланг тешикчалари бўлади.

Ирригация бўйича давлат махсус конструкторлик бюроси суғориш ва сунъий емғир еғдириш агрегатларининг, зовур қазийдиган ва бошқа машиналарнинг янги конструкцияларини ишлаб чиқди. Буларнинг кўплари жуда яхши ишламоқда. Суғориш ва зовур системаларининг қўлланилаётган конструкция ва методлари сувдан рационал фойдаланишни таъминлайди, ерларнинг шўрланиб кетиши олдини олади. Агар оддий суғориш системаларида суғоришнинг фойдали коэффициенти 0,55-0,60 дан ортмаса, Мирзачўлдаги асосий сув магистрали бўлган Жанубий Мирзачўл канали системасида бу коэффициент 0,85 ни ташкил этади. Бетон қопланган, нов ва қувур суғориш системаларининг қўлланилиши ундан фойдаланишга кетадиган харажатнинг камайиши, каналларни тозалашга эҳтиёж қолмаслиги ва ерлардан яхшироқ фойдаланилиши билан ҳам иқтисодий самарадорликни кўп даражада оширади. Темир бетон новларидан қилинган суғориш системаларининг қурилиш қиймати оддий суғориш системасига қараганда кўп бўлишига қарамай янги суғориш системасининг қўлланилиши жами капитал маблағларнинг умумий суммасида 20 процент арзон тушади. Бунда асосан зовурлар қурилишига кетадиган харажатлар қисқартирилиши ҳисобига шундай тежамга эришилади.

Қурилиш ташкилотлари ўз фаолиятларининг дастлабки пайтларида (1956 — 1960 йиллар) Мирзачўлнинг эски зонасида ерларни ирригация-мелиорация жиҳатидан тайёрлаш ишларини олиб бордилар. Айни маҳалда янги массивларда секундига 300 куб метр сув ўтадиган 126 километрли Жанубий Мирзачўл канали қурилиши, тақсимлаш шохобчаси. Чордара сув омбори, қурилиш индустрияси корхоналари, жуда кўп инженерлик коммуникациялари қурилиши бўйича ишлар авж олдириб юборилди.

Ўтган йиллар мобайнида Сирдарё — Жиззаҳ ва Еттисой — Чордара темир йўллари қурилди. Бу йўллар қўриқдаги транспорт муаммосини ҳал қилди. 1637 километрли автомобиль йўллари қурилди.

Шу билан бир вақтда ҳамма маданий-маиший объектлари ва коммунал қулайликлари бўлган замонавий типдаги совхоз посёлкалари қурилиши олиб борилмоқда. Қурилиш ишлаб чиқаришининг юксак даражада ихтисослаштирилиши ва индустрлаштирилиши совхозларни қуриш муддатларини анча қисқартириш имконини берди. Агар дастлабки совхозлар 8-10 йиллаб қурилган бўлса, кейинчалик 28-совхоз беш йилда қурилиб, республика Қишлоқ хўжалик министрлигига фойдаланишга топширилди. 11-совхоз эса 4 йилдаёқ қуриб бўлинди.

Мирзачўлда 1960 йилдан 1971 йилга қадар 210 минг гектар қўриқ ерга сув чиқарилди. Мана шу жойларда 24 та совхоз, шу жумладан 23 та пахтачилик совхози ва 1 та боғдорчилик совхози ташкил этилди. 1971 йил 1 январдан бошлаб ишга тушириш комплекслари қурилиши ниҳоясига етган 4 та совхоз Ўзбекистон ССР Совхозлар министрлигига доимий фойдаланиш учун топширилди; тўққизта совхозда бу комплекс ниҳоясига етказилмоқда. Мирзачўлда экин майдонларининг ғоят тез кўпайиб борганлиги янги — Сирдарё областини ташкил этиш заруратини туғдирди.

Мирзачўл совхозларида барча қишлоқ хўжалик ишларини комплекс механизациялашдан иборат пахта етиштиришнинг илғор агротехникаси ва прогрессив технологияси яратилиб жорий этилди. Амалда пахтачиликдаги энг сермеҳнат иш ҳисобланган йиғим-теримни механизациялаш муаммоси ҳал қилинди. 1971 йилда машиналар билан жами ҳосилнинг 83 проценти йиғиб-териб олинди.

Мирзачўл совхозларида пахта майдонлари, ҳосилдорлиги ва ялпи пахта ҳосили йил сайин ошмоқда, (диаграммага қаралсин). 1971 йили 142 минг гектар ерда пахта етиштирилиб, ялпи ҳосил 253 минг тоннани ташкил этди. Давлат плани 136 процент бажарилиб, планга қўшимча равишда 67 минг тонна пахта топширилди. Қўриқ ер ўзлаштирилаётганидан буён давлатга ҳаммаси бўлиб 1 миллион 287 минг тонна пахта топширилди.

Ғўза парваришидаги ишларни комплекс механизациялаш юксак меҳнат унумдорлигини таъминлайди, бу унум бошқа пахтачилик хўжаликлардагига қараганда анча юқоридир. Бу ерда ҳар бир ишловчи ҳисобига ўрта хисобда 9,7 гектар пахта майдони тўғри келади. Ўзбекистон ССР Совхозлар министрлигига қарашли пахтачилик хўжаликларида эса ҳар бир ишловчига 2,8 гектар экин майдони тўғри келади. Ўзбекистон колхозларида ҳар 100 соат-меҳнатга 270 килограммдан, республика Совхозлар министрлиги хўжаликларида 347 килограммдан пахта етиштирилган бўлса, Мирзачўлнинг қўрик совхозларида 607 килограммдан пахта етиштирилди. Мавсумда Совхозлар министрлиги хўжаликлари бўйича ҳар бир ишчи ҳисобига 6,6 тоннадан пахта етиштирилган бўлса, Мирзачўл совхозларида 17,8 тоннадан етиштирилди.

«Голодностепстрой» — илғор чўлқувар қурилиш ташкилоти бўлиб, қурилиш-монтаж ишлари ҳамда янги ерларни фойдаланишга топшириш планларини мунтазам ошиғи билан бажариб келмоқда.

Мирзачўлда ишлар бошлаб юборилган пайтдан эътиборан унга талантли ташкилотчи, куч-ғайратга тўлиб-тошган ва ташаббускор Акоп Абрамович Саркисов бошчилик қилди. Дастлаб «Главголодностепстрой», сўнгра эса «Главсредазирсовхозстрой» бошлиғи бўлган Акоп Абрамович ўзининг бутун кучини, билими ва тажрибасини қўриқ ерни ўзлаштиришга бағишлади. Тажрибали мутахассислардан Е. Озерский, Д. Терситский, В. Духовний, А. Қосимов, Т. Боймиров, Э. Беньяминович, А. Аҳмедов ўртоқлар ҳамда ёш мутахассисларнинг бутун бир гуруҳи у билан бирга ишладилар ва ҳозир ҳам ишни давом эттирмоқдалар.

Чўлни забт этаётганлар орасида ҳаммага намуна бўлаётган кишилар кўп. Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари экскаваторчи В. Саутов ва сараловчи М. Шакурова, СССР Олий Советининг депутати монтажчи Ю. Легких, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати бетончи Т. Грушко ва бошқа кўплаб қурувчилар шулар жумласидандир.

Совхоз ишлаб чиқаришида ҳам ажойиб кадрлар вояга етди. Совхозларнинг директорларидан С. Сиддиқов ва М. Дадажонов, далачилик бригадирларидан И. Охунова, механик-ҳайдовчилардан Т. Дадажонов ва Ф. Раҳмонқулов ҳамда бошқа ишлаб чиқариш илғорларининг номи Ўзбекистондан ташқарида ҳам маълум ва машҳур.

Ўзбекистон партия ташкилоти Сирдарё областини тажрибали совхоз кадрлари, қурилиш ва бошқа ташкилотларнинг кадрлари билан мустаҳкамлаш ҳақида муттасил ғамхўрлик қилиб келмоқда. Бу ердаги тўртта техникум, иккита ўқув комбинати ва бошқа ўқув юртлари турли профилдаги мутахассисларни тайёрлаб бермоқда. Бошқа областлардан ихтиёрий равишда одамларни кўчириб келтириш катта миқёсларда амалга оширилмоқда.

Шундай қилиб Мирзачўлда пахтачиликнинг янги энг йирик райони яратилди. Мирзачўл ўз моҳият эътибори билан улкан ишлаб чиқариш лабораториясига айланди. Бу ерда социализм афзалликлари билан илмий-техника революцияси нималарга қодирлиги тўлароқ намойиш қилинмоқда.

Мирзачўлнинг қўриқ ерларини суғориш ва ўзлаштириш бўйича олиб борилаётган қурилишнинг комплекс методи сарфланган маблағларни юксак даражада қоплаш имконини бермоқда.

Ишлаб чиқариш базаларини, уй-жой, коммунал ва маданий-маиший қурилишга кетган харажатларни ҳам қўшиб ҳисоблаганда Мирзачўлга сарфланган капитал маблағларнинг умумий ҳажми 1 миллиард 210 миллион сўмни ташкил этади. Қўриқ ерларда етиштирилган пахтадан ишлаб чиқарилган буюмларни реализация қилишдан давлат олган соф даромад, оборотдан олинадиган солиқни бирга қўшиб ҳисоблаганда, 1 миллиард 230 миллион сўмни ташкил этди. Демак, суғориладиган ерларни ирригация-мелиорация жиҳатидан тайёрлаш ва уларни ўзлаштириш жараёнида давлатнинг капитал маблағлари пахта етиштириш ҳисобига тўла-тўкис қопланди. Буларнинг ҳаммаси ўртоқ Л. И. Брежневнинг КПСС Марказий Комитетининг 1970 йил июль Пленумида «Қишлоқ хўжалигимизнинг истиқболи мелиорацияни кенг ривожлантиришга боғлиқ» деб айтган гапларини тўла тасдиқлайди.

Тўққизинчи беш йилликда Мирзачўлнинг қурилиш ташкилотлари ва совхозлари олдида юксак марраларни эгаллаш вазифаси турибди. 1971 — 1975 йилларда Мирзачўлни суғориш ва ўзлаштириш ишларининг биринчи навбати ниҳоясига етказилиши лозим. Суғориладиган ерлар Мирзачўлнинг Ўзбекистон қисмида 130 минг гектар, Тожикистон қисмида 15 минг гектар кўпаяди. 1973 йилдан бошлаб қўшни Жиззаҳ чўлининг унумдор ерларини ўзлаштириш ишлари бошлаб юборилади. Ана шу ерлар ҳисобига яқин келажакда суғориладиган ерлар майдони яна 150 минг гектар кўпаяди.

СССР Қишлоқ хўжалик ҳамда Мелиорация ва сув хўжалиги министрликлари қурувчилар ҳамда Мирзачўлни ўзлаштирганларнинг бир группасини Ленин мукофотига тавсия этдилар.

А. ТИХОМИРОВ,
Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети сув хўжалиги бўлимининг мудири.

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ СУРИЯДА

ДАМАШҚ, 22 февраль. (ТАСС). Расмий дўстона визит билан бу ерда меҳмон бўлиб турган Совет партия-ҳукумат делегациясининг бошлиғи, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари К. Т. Мазуров кеча Сурия Араб Республикасининг Бош министри Абдул Раҳмон Хлефауи ҳузурига ташриф буюрди.

Бўлиб ўтган дўстона суҳбат чоғида Совет — Сурия ҳамкорлигини янада кенгайтиришга доир масалалар муҳокама қилинди.

САР Бош министри ана шу ҳамкорликнинг самарали натижаларини юксак баҳолади ва Совет партия-ҳукумат делегациясининг визити Совет Иттифоқи билан САР ўртасидаги муносабатларни ҳар томонлама ривожлантириш ишига муҳим ҳисса бўлиб қўшилади, деб умид билдирди.

Шу куни Совет партия-ҳукумат делегациясини Сурия Президенти Ҳафиз Асад қабул қилди. Совет делегациясининг бошлиғи КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари К. Т. Мазуров Ҳафиз Асад билан дўстона суҳбат қилди. Суҳбат чоғида Совет Иттифоқи билан Сурия ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорликни янада ривожлантириш масалалари муҳокама қилинди.

Президент Ҳафиз Асад Совет Иттифоқи мамлакат экономикасини мустаҳкамлашда ва араб давлатларининг Исроил агрессияси оқибатларини тугатиш учун олиб бораётган курашида бераётган ёрдами ва мадади учун миннатдорчилик билдирди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

М. УМБЕТОВга «ЎЗБЕКИСТОН ССРда ХИЗМАТ КЎРСАТГАН МАДАНИЯТ ХОДИМИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Партия органларида кўп йиллар мобайнида қилган ишлари учун ва туғилган кунига эллик йил тўлганлиги муносабати билан Ўзбекистон Компартияси Сирдарё область комитетининг секретари Мирзатой **Умбетовга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари
А. АБДАЛИН.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Ҳ. ПУЛАТОВА.

1972 йил, 22 февраль.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистонда Совет ҳокимиятини ўрнатиш ва мустаҳкамлаш йўлидаги курашда, меҳнаткашларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялашда актив қатнашганлиги учун ва туғилган кунига саксон йил тўлганлиги муносабати билан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми **1917 йилдан** бери КПСС аъзоси, СССР Советлари I съездининг делегати, истеъфодаги генерал-лейтенант Ёқуб Жангирович **Чанишевни** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

ИЛМИЙ КАДРЛАР ТАЙЁРЛАШ МАСАЛАСИГА ДОИР

ФАН ВА ЁШЛАР

О. СОДИҚОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти, СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси

«Хаёлимда «Фан шаҳри» деган бир фикр гавдаланади, — деб ёзган эди А. М. Горький, — бу— саранжом техникавий лабораторрия, клиника, кутубхона ва музейлари бор «шаҳар» бўлиб, у ерда ҳар куни ўткир ва қўрқмас олимнинг кўзлари мудхиш қоронғулик сирларини очади. Планетамиз атрофидаги нарсаларни билади... Бу «Фан шаҳри»да олимни озодлик атмосфераси ўраб олади. У эркин бўлади. Ижодни уйғотувчи атмосферага бурканади, унинг иши мамлакатимизда ақл-идрокка йўл очади, одамларда эса гўзалликка муҳаббат уйғотади».

Тошкент ҳам худди ана шундай фан шаҳри бўлиб қолди. Совет ҳукумати ўзининг дастлабки кунлариданоқ Совет Шарқида фаннинг ривожланишига катта ғамхўрлик қилди.

Йилдан-йилга фан инсон фаолиятининг тобора муҳим соҳаси бўлиб боряпти Олимларимизнинг сафи истеъдодли ёшлар ҳисобига ўсиб бораётганлиги ҳам табиийдир.

Коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш, меҳнаткашларнинг моддий фаровонлигини ва маданиятини янада юксалтиришда илмий тадқиқотларнинг аҳамияти жуда катта эканлиги КПСС XXIV съезди қарорларида уқтириб ўтилди. Бу вазифаларнинг бажарилиши кўп жиҳатдан ёш олимларнинг истеъдоди ва топқирлигига боғлиқ. Айни вақтда илмий тадқиқотларнинг ривожланиши, шубҳасиз илмий ходимларнинг сон ва сифат жиҳатдан кўпайишини тақозо этмоқда.

Ўзбекистонда 1960 йилдан то 1971 йилгача илмий ходимлар сони 10 мингдан 27 минг кишига ошди. Республика ёш олимларининг кеча очилган IV илмий конференциясида 2300 дан зиёд киши иштирок этаётганлиги мамлакатимизда, шу жумладан республикамизда фаннинг ҳар томонлама ривожланаётганлигидан далолат беради.

Ёшларимиз кириб бораётган фан йўли ниҳоятда мураккаб, масъулиятли йўл. У ёки бу ижодий **коллективда** эндигина мустақил одим ташлай бошлаган ҳар бир ёш олим буни фақат тушунибгина қолмай, айни вақтда уни чуқур ҳис эта билиши ҳам керак. Мен шу ўринда **коллектив** сўзини алоҳида таъкидлаётганимнинг боиси бор, албатта. Чунки бизнинг давримиз фаннинг барча соҳалари кўп жиҳатдан табақалашиб бораётганлиги билан характерлидир. Айни вақтда, фанларнинг ўзаро алоқалари ва бир-бирларига боғлиқлиги кўпроқ сезиляпти.

Коллективизм, образли қилиб айтганда, ёшларимизнинг қон-қонига сингиб кетиши керак. Фанда коллективизм принципи мустаҳкам бўлиши лозим. Аммо бу принцип ҳеч қачон шахсий қобилиятни инкор этмайди. Ижодий муҳокамалар, мунозаралар, коллектив планлар жараёнида ана шу қобилиятлар бирлаштирилган ҳамда улар тадқиқот ишларининг марксча-ленинча методологияси қатъий негизларига асосланган шароитдагина илмий тадқиқотларнинг ҳар қандай соҳасида катта натижаларга эришиш мумкин.

Бундай илмий коллектив аҳил бўлиши, самарали ишлаши, олимлар олдига қўйилган ижтимоий-сиёсий масалаларни ҳал этишда фаол қатнашиши керак. Фандаги ёшларимизнинг совет жамияти ижтимоий ва сиёсий ҳаётидаги иштироки янада активроқ ва самаралироқ бўлиши лозим. Айниқса, улар марксизм-ленинизмни чуқур ўрганишлари керак.

Шунинг учун ҳам ёш олимларимиз олдида турган биринчи вазифа—улар илмий фикрлашга, илмий дунёқарашга эга бўлишлари, марксизм-ленинизм ғоялари билан қуролланган бўлишлари лозим. Ана шундай фазилатларга эга бўлмай туриб, илмий-техника революциясининг онгли ва фаол қатнашчиси бўлиш қийин.

Биз коммунистик жамият қурилишининг оддий шоҳидигина бўлиб қолмай, балки бу улуғ яратувчилик жараёнининг фаол иштирокчисимиз. Экономика ва инсон шахсининг гармоник ривожланиши — фақат давлат ва инсон манфаатлари бир-бирларига мос келган социалистик жамият шароитидагина юз бериши мумкин.

Бугунги илмий анжуманда қатнашаётган ёшларнинг бир қисми яқиндагина олий ўқув юртларини битириб келишган. Уларнинг аксарияти аспирантураларда таҳсил кўришяпти. Давлат уларни стипендиялар, гарантияли иш билан таъминлаган.

Ўртоқ Л И. Брежнев ўтган йили студентларнинг Москвада бўлиб ўтган Бутуниттифоқ слётида сўзлаган нутқида бундай деган эди: «XXIV съезд қарорлари совет ёшларига фан-техника ва социал тараққиёт эстафетасини топширди десак бўлади». Бу эстафетани совет ёшлари катта фахр ва ғурур билан қабул қилишди. Мамлакатимиздаги 930 минг илмий ходимнинг ҳар тўрттасидан бири комсомол ёшида. Кейинги беш йил ичида СССР Фанлар академиясининг илмий муассасаларидаги фан кандидатларининг сони 1,4 баравар кўпайди. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясидаги 1300 фан кандидатидан 400 га яқини ёшлардир, жами 3300 илмий ходимдан 1300 таси комсомол аъзоларидир.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси халқ хўжалигини ривожлантиришнинг беш йиллик плани ҳамда республика социал-иқтисодий юксалиши перспектив планидан келиб чиқиб, илмий проблемаларни ҳал этишнинг уч асосий комплексини белгилади. Биринчидан, бу пахтачиликни комплекс ривожлантириш билан боғлиқ бўлган кўпгина масалаларни ўз ичига қамраб олади. Бу ишда биологлар, генетик ва селекционерлар, кимёгарлар, механиклар, гидрогеологлар, ирригаторлар, физиклар, иқтисодчилар фаол иштирок этишяпти.

Аммо очиғини айтиш керакки, бу соҳадаги ҳамма масала тўла ҳал бўлган, деб айтолмаймиз. Чунки моддий ишлаб чиқариш тараққиёти бирор дақиқа ҳам тўхтаб турмайди. Шу сабабли ҳам ёш олимларимиз олдида катта муаммолар турибди. Улар пахтачиликнинг кўпгина масалаларини муваффақиятли ҳал этишда, ҳосилдорликни оширишда, халқ хўжалигининг барча соҳаларида ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини кўтаришда ўзларининг бутун куч ва билимларини аямасликлари керак.

Иккинчи комплекс иш—кончилик саноатини, айниқса, рангли ва камёб металларни қазиб чиқаришни ривожлантиришдан иборат. Кекса олимларимиз Ўрта Осиё республикалари ер ости фойдали қазилмаларига бой эканлигини исботлаб беришди. Бироқ бу конларнинг ҳаммаси ҳали тўла ўрганиб чиқилмаган. Ер қаърининг энг чуқур қатламлари ҳали кам ўрганилган. Шубҳасиз, у қатламларда фойдали қазилма запаслари яшириниб ётибди. Кўриниб турибдики, ёш олимларимизни катта қидирув ишлари кутиб турибди.

Учинчи комплекс — электроэнергетикани ҳамда табиий газ қазиб чиқариш саноатини ривожлантириш билан боғлик бўлган масалаларни ўз ичига олади. Кекса авлод олимларимиз томонидан ноёб газ конларининг кашф этилиши ва уларнинг илмий асослаб берилиши ёш олимлар зиммасига муҳим проблемаларни ҳал этиш масъулиятини юклайди.

Биз ёш олимларга ишонамиз, айни вақтда улар олдига катта талабларни ҳам қўямиз. Улар олиб бораётган тадқиқот ишлари назария ва практикани ривожлантиришга муносиб ҳисса бўлиб қўшилиши лозим. Ҳозир ўтаётган ёш олимларнинг илмий анжуманида 2400 га яқин доклад тингланади. Докладларда фанларнинг барча соҳаларини қамраб олишга ҳаракат қилинган. Бу, мамлакатимизда ёш авлоднинг маънавий камол топиши учун барча имкониятлар яратилганлигидан далолат беради.

Улуғ рус олими И. П. Павлов ёшларга мурожаат қилиб шундай деган эди: «...Фан одамдан бутун ҳаётини талаб қилади. Агар сизда иккита ҳаёт бўлса ҳам улар сизга етишмас эди. Фан одамдан зўр ғайрат ва буюк эҳтирос талаб қилади. Ўз ишингиз ва ўз изланишларингизда эҳтиросли бўлинг». Дарвоқе, ёшлар — фанимизнинг келажаги. Улар ўз ғайратларини кекса авлод олимларимиз тажрибаси ва донишмандлиги билан қўша олганларидагина кўзланган мақсадга эриша оладилар.

Бунинг учун илмий ҳаётга кириб келаётган ёш олимга ёрдамлашиш лозим. Ўринбосарларни тарбиялаш ҳар бир олимнинг муқаддас бурчидир. Истеъдодли ёшларни фақат студентлар орасидангина эмас, мактаблардан ҳам қидириб топиб, вояга етказиш зарур. Фандаги кадрларнинг сон ва сифат жиҳатдан ўсишида партия, совет, комсомол ва касаба союз ташкилотлари катта ғайрат кўрсатишлари керак. Ўйлаймизки, ёш тадқиқотчилар барча олимларимиз билан биргаликда ўзларининг янги ютуқлари билан халқимизни бундан буён ҳам қувонтиравeрадилар.

ЖАҲОН БЎЙЛАБ

ПОЛЬША ЭНЕРГЕТИКАСИНИНГ БАҲОДИРИ

ВАРШАВА, 21 февраль. (ТАСС). Вроцлава воеводлигида икки миллион киловаттли иссиқлик электр станцияси «Туров» қуриб битказилди.

Польшада энг йирик бўлган бу электр станция мамлакатда энг арзон электр энергия беради. Бу станция мана шу райондаги ўзидаги катта кондан қазиб олиниб, қирқ километр узунликдаги транспортерлар орқали келтирилаётган қўнғир кўмир билан ишлайди.

Ҳозирги вақтда «Туров» электр станцияси Польшада ишлаб чиқарилаётган жамики электр энергиянинг 14 процентидан кўпроғини бериб турибди. Электр станциянинг энергия блоклари ўн йил давомида кетма-кет ишга туширилаверди. Шу вақт ичида бу электр станция 66 миллиард киловатт соатга яқин электр энергия ишлаб чиқарди ва уни қуриш учун сарфланган маблағнинг ўттиз процентидан кўпроғини халқ хўжалигига қайтариб берди.

Америка Қўшма Штатларининг кўпгина шаҳарларида ўтаётган оммавий намойиш, митинг ва юришларда Жануби-Шарқий Осиёдаги АҚШ агрессиясининг дарҳол тўхтатилишини талаб қилувчи овозлар борган сари баландроқ эшитилмоқда. Суратда: Вашингтонда урушга қарши намойиш.

Л. Пахомова фотоси. (ТАСС).

КАСАБА СОЮЗЛАР БАЁНОТИ

ВАШИНГТОН, 21 февраль. (ТАСС). Америкадаги Америка меҳнат федерацияси — ишлаб чиқариш конфедерацияси касаба союз бирлашмасининг ижроия комитети АҚШ ҳукуматининг иқтисодий сиёсатини қаттиқ танқид қилувчи баёнот эълон қилди. Майами-Бичдаги мажлисда қабул қилинган ана шу махсус баёнотда айтиладики, Оқ уйнинг бу сиёсати 1972 йилда «катта бизнесга ва бой оилаларга қўшимча фойдалар олиш имконини беради, аммо америкаликларнинг аксарияти учун 1972 йил жуда оғир йил бўлади».

Касаба союз бирлашмасининг ижроия комитети ҳукуматни бюджетда «атайин» жуда катта дефицит вужудга келтирди, деб айбламоқда. Бу дефицит асосан йирик корпорациялардан олинаётган солиқлар камайтирилганлиги натижасида вужудга келди. Молиявий қийинчиликлар билан курашмоқ учун ҳукумат тузаётган планлар, дейилади баёнотда, «қимматчиликни янада кучайтириб юборишга сабаб бўлади, даромади паст ва ўртача оилалардан олинаётган ва бусиз ҳам оғирлашиб кетган федерал солиқларни кўпайтириб юборади».

Касаба союз бирлашмасининг вакиллари мамлакатда ишсизлик тўхтовсиз кўпайиб бораётганлигидан ғоят ташвишланаётганликларини баёнотда изҳор қилдилар. Улар АҚШ ҳукуматига мурожаат этиб, ундан ишсизликка қарши курашиш йўлида бир қанча зарур чораларни кўришни талаб қилдилар.

Бундан икки минг йил муқаддам хушманзара Бекаа водийсига жойлашган Ливаннинг энг қадимий шаҳри Баальбекда Юпитер ва Бахус ибодатхоналари қурилган эди. Антик маданиятнинг бебаҳо ёдгорликлари бўлган бу ибодатхоналарнинг харобалари ҳанузгача улуғворлиги билан кишини лол қолдиради. Суратда: Юпитер ибодатхонасининг харобалари.

ЧТК—ТАСС фотоси.

ДИПЛОМАТИК МУНОСАБАТЛАР ЎРНАТИЛДИ

УЛАН-БАТОР. Монголия Халқ Республикаси билан Япония ўртасида дипломатия муносабатлари ўрнатилганлиги тўғрисида қўшма ахборот эълон қилинди.

Монголия Халқ Республикаси ҳукумати ва Япония ҳукумати Монголия Халқ Республикаси билан Япония ўртасида дипломатия муносабатлари ўрнатишга ва элчилар даражасида дипломатия вакилларини бир-бирларига юборишга қарор қилдилар, деб хабар беради, МОНЦАМЭ агентлиги.

Томонлар МХР билан Япония ўртасида дипломатия муносабатларининг ўрнатилиши ҳар иккала мамлакат ўртасида иқтисодий ва маданий ҳамкорликни ривожлантиришга имкон беради, деб ишонч билдирдилар, дейилади ахборотда.

(ТАСС).

«ЁЛҒОНЧИЛИК СИСТЕМАСИ»

ВАШИНГТОН. Сенат ташқи ишлар комиссиясининг раиси Уильям Фулбрайт баёнот эълон қилиб, «Эркин Европа» ва «Эркинлик» радио станцияларининг ишини АҚШ ҳукумати пул билан таъминланаётганлигини танқид қилди. Расмий Вашингтон Ғарбий Германиядаги мана шу радио станцияларни коммунизмга қарши кураш жарчисига айлантирганлиги, бу радио станциялар Марказий разведка бошқармаси орқали махфий равишда пул билан таъминланаётганлиги ва рағбатлантирилаётганлиги натижасида бу нарса халқаро вазиятни кескинлаштириб юбораётганлиги Қўшма Штатларнинг тараққийпарвар жамоатчилигини кўпдан бери ғазаблантирмоқда. Сенат ташқи ишлар комиссияси жамоатчиликнинг тазйиқи остида бултур мана шу «эфирни захарлантирувчиларнинг» фаолияти билан алоқадор проблемаларни ўрганиш билан бутун йил бўйи шуғулланди. Фулбрайтнинг баёноти ўзи бошчилик қилаётган комиссия ишини якунлаб берди деса бўлади. Сенаторнинг айтишига қараганда, «Эркин Европа» ва «Эркинлик» радио станциялари «фақат Америка халқинигина эмас, шу билан бирга ҳар бир кишини ҳам лақиллатишни мақсад қилиб олган ёлғончилик ва алдаш системаси, фитначилик системасининг бир қисми бўлиб қолган. Бу иккала радио станция, деди у, «ҳукумат васвасага тушиб қолганлигининг маҳсули бўлди, «У-2»ни Кочинос кўрфазидаги ва Тонкин қўлтиғидаги воқеаларни вужудга келтирган фикр-ҳаёлларнинг маҳсули бўлди ва Америка халқини алдашга ҳукумат шайланиб турганлигининг маҳсули бўлди».

Кейинги йигирма йил давомида, деди Фулбрайт, ҳукумат мана шу радио станцияларни пул билан махфий равишда таъминлабгина турмасдан, шу билан бирга «шу радио станцияларнинг эшиттиришларини АҚШнинг расмий сиёсатига мувофиқлаштирмоқ учун шу эшиттиришлар устидан сиёсий назорат қилиб ва текшириб туришни ҳам давом эттирди».

«Мана шуларнинг ҳаммаси, деди Фулбрайт, мазкур радио станциялар Шарқий Европага ва Совет Иттифоқига нисбатан ўтказаётган ташқи сиёсатимизнинг аввалгидек ажралмас қисми эканлигини кўрсатиб турибдики, бунга ҳеч қандай шак-шубҳа йўқ». Бунинг натижасида, дейди сенатор, «ташқи сиёсат соҳасида бир қанча проблемалар вужудга келмоқда. Булар орасида мана шу радио станцияларнинг радиоэшиттириш фаолиятига раҳбарлик қилиб туриш ва уларга пул бериб туриш орқали бошқа мамлакатларнинг ишларига аралашувимиз қай даражага бориб етган», деган масала олдинги ўринларнинг бирида турибди.

«Эркин Европа» ва «Эркинлик» радио станцияларининг пропагандистик уйдирмалари Америкадаги солиқ тўловчиларга жуда қимматга тушмоқда, яъни бу станцияларга ҳар йили 35 миллион доллардан кўпроқ пул берилмоқда.

Сенатор бу радио станцияларни ҳозирги даврга тўғри келмайдиган станция бўлиб қолганлигини айтиб, пировардида бундай деди: «Уларга совуқ уруш қолдиқларининг қабристонида муносиб ўрин олишига имконият бериш керак, деб ҳисоблайман». (ТАСС).

СОВЕТ—ФРАНЦИЯ ҲАМКОРЛИГИ

Ҳисоблаш техникасини қўлланиш соҳасида Совет—Франция ҳамкорлиги кенгайиб бормоқда. Ҳар икки мамлакат ўртасида бу ҳамкорлик экономиканинг айрим тармоқлари, корхоналар ишини планлаштириш ва уларни бошқариш, янги техникани ишлаб чиқиш, кадрлар тайёрлаш, илмий-техника ахборотини қидиришни автоматлаштириш масалаларини ва бошқа соҳаларини ўз ичига олади.

Франциянинг янги «Ирис-50» маркали электрон-ҳисоблаш машинасининг имкониятлари электр техника саноати министрлиги институтларидан бирида ўрганилмоқда. Бу ерда ана шу машинадан шу тармоқдаги баъзи бир масалаларни ечиш учун фойдаланилади. Ҳамкорлик қилаётган ташкилотлар орасида СССР Фанлар академияси Сибирь бўлимининг ҳисоблаш маркази ва Франциянинг «Ириа» институти бор. Булар об-ҳавони олдиндан айтишнинг математик усулларини жорий этиш юзасидан тадқиқотлар олиб бормоқдалар. (ТАСС).

ФАВҚУЛОДДА ЧОРАЛАР

ЛОНДОН, 21 февраль. ТАСС мухбири В. Никитин хабар беради: Шимолий Ирландиядаги кичкина Колрейн шаҳарчаси ҳозир ҳарбий лагерга ўхшаб қолди. Ҳаммаси бўлиб ўн тўрт минг аҳолиси бўлган Колрейн шаҳарчасида «хавфсизлик ва тартиб» бўлишини таъминламоқ учун Англия қўшинларининг қисмлари келтириб қўйилди. Полиция қисмлари ва «Ольстернинг мудофаа полки» ҳам шу қўшинларга ёрдамлашиш учун бериб қўйилди. Англия ҳукумати тузган «Уижери» комиссияси бугун бу ерда ўз мажлисларини бошлайди. Бу комиссия шу йил 30 январда Лондондеррида бўлиб ўтган воқеаларни, яъни инглиз парашютчилари тинч намойишни ўққа тутганлигини «текшириб чиқиши» лозим.

Англия ҳукумати Ирландияда, Англияда ва бутун дунёда мана шу жиноят натижасида вужудга келган қаҳр-ғазаб тўлқинини бирмунча босиш учунгина мана шундай «текшириш» ўтказишга қарор қилганлигига ҳеч ким заррача бўлса ҳам шубҳаланаётгани йўқ.

Кези келганда шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, бу комиссиянинг ўзи фақат бир кишидан, яъни Англиянинг бош судьяси бўлган ва Лондоннинг ўзи сайлаган Уижеридан иборат.

Ўлдирилган намойишчиларнинг қариндош-уруғлари, Лондондеррининг аҳолиси ҳамда Шимолий Ирландиядаги гражданлик ҳуқуқларини ҳимоя қилиш уюшмасининг аъзолари бу майнавозчиликда қатнашишдан қатъиян бош тортдилар. Уюшманинг шу муносабат билан эълон қилган баёнотида, бизнинг уюшмамиз «Уижери» комиссиясини холис комиссия деб ҳам, мустақил комиссия деб ҳам ҳисобламайди», дейилади.

Уижери комиссияси олдида гувоҳлик беришга шу дамгача рози бўлган кишиларнинг кўпчилиги бир неча руҳоний ва журналистлардан ташқари, Шимолий Ирландиядаги оккупациячи инглиз армияси солдатлари ва офицерларидан иборат, холос.

Гражданлик ҳуқуқларини ҳимоя қилиш уюшмасининг Лондондерридаги маҳаллий бўлими эса «қонли якшанба»ни ўз кўзи билан кўрган 750 га яқин кишини сўраб, фикрларини билиб олди. Ҳозирги вақтда бу материаллар эълон қилиш учун тайёрланмоқда. Лондондерридаги маҳаллий аҳолидан ўч олган қотиллар жавобгарликдан қутилиб қолмайди.

Р. НИКСОННИНГ ПЕКИНГА ВИЗИТИ

ПЕКИН, 21 февраль. (ТАСС). Хитой Халқ Республикаси ҳукуматининг таклифига биноан АҚШ президенти Р. Никсон бугун Пекинга келди. Аэропортда уни ХХР Давлат кенгашининг Бош министри Чжоу Энь-лай, Хитой Компартияси Марказий Комитети харбий кенгаши раисининг ўринбосари Е. Цзянь-ин ва бошқа расмий кишилар кутиб олишди.

ПЕКИН, 21 февраль. (ТАСС). АҚШ президенти Р. Никсон бугун Мао Цзе-дун билан учрашди. Оқ уйнинг матбуот масалалари билан шуғулланувчи вакили Р. Зиглер улар ўртасида «жиддий ва ошкора» суҳбат бўлганлигини айтди.

Бугун Р. Никсон ХХР Давлат кенгаши Бош министри Чжоу Энь-лай билан ҳам икки марта учрашди.

КИТОБ БАЙРАМИ

СОФИЯ. (ТАСС). София жамоатчилигининг тантанали йиғилиши билан Болгарияда халқаро китоб йили бошланди. Бу китоб йилини Совет Иттифоқининг ташаббуси билан ЮНЕСКО ўтказмоқда.

Болгария Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Болгария Халқ Республикаси Давлат Кенгашининг раиси Т. Живков йиғилиш қатнашчиларига табрикнома йўллади. Табрикномада, жумладан, мамлакатда нашр этилаётган китоблар тиражи 1939 йилдаги 6,5 миллион нусхадан 1971 йилда 43 миллион нусхага етганлиги таъкидлаб ўтилади. Ҳозир Болгарияда 11 минг кутубхона ишлаб турибди. Бу эса ҳар 800 кишига бир кутубхона тўғри келади, демакдир.

Мамлакатда совет авторларининг асарлари кенг оммалашган. Кейинги 25 йил ичида Болгария СССРдан 55 миллион нусха совет китобларини олди.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

10.50 — ТОШКЕНТ. 10.55 — Янгиликлар, 11.05 — Уруш-урушда (бадиий фильм), 12.30 — МОСКВА, 17.45 — ТОШКЕНТ. 17.50 — Кашшоф командир (телетеатр), 18.20 — Ахборот, 18.35 — Ҳужжатли фильм, 19.10 — Бизнинг суҳбат, 19.30 — Миллионлар ленинча университети, 19.45 — Ахборот, 20.00 — Футбол: СССР чемпионати, 20.45 — Бугун — Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флоти куни, 22.00 — «ВАҚТ», 22.30 — Оқшом ўтди, ўтди тонглар ҳам (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

11.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари, 17.00 — МОСКВА. 17.05 — Янгиликлар, 17.15 — Бугун — Совет Армияси Ҳарбий Денгиз Флоти куни, 17.30 — Ёшлар маршрути бўйлаб, 18.00 — Телефильм, 19.00 — Ҳарбий Денгиз Флоти духовой оркестрининг концерти, 20.00 — Концерт, 20.45 — Телеспектакль, 22.00 — «Ёшлик»

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари, 20.40 — Концерт, 21.05 — Инсон тақдири (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 23/II да **Жизель.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 23/II да **Олтин девор,** 24/II да **Бой ила хизматчи.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 23/II да **Фарғона тонг отгунча,** 24/II да **Тошболта ошиқ.**

КИНО

Туманли тун — «ЎЗБЕКИСТОН», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Уч гувоҳ — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Садоқат (2 серия) — НАВОИЙ номли, ҲАМЗА номли, «КЎКЧА», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 3, кеч 6 ва 8.45 минутда).

Фронтдан қайтган солдат — «ДРУЖБА» (жуфт соатларда), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Кекса Тоомасни ўғирлашди — «ДРУЖБА» (тоқ соатларда).

Денгиз ўт ичида — САНЪАТ САРОЙИ кундуз соат 12 да).

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА
27, 29 ФЕВРАЛЬ ВА 4, 5, 7, 8 МАРТ КЕЧ СОАТ 7 ЯРИМДА
ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ
УЙҒУН
«ПАРВОЗ»
2 пардали драма
Саҳнага қўювчи — Ўзбекистон ССР халқ артисти А. О. ГИНЗБУРГ.
Режиссёр — Х. ҚЎЧҚОРОВ.
Рассом — Г. БРИМ.
БОШ РОЛЛАРДА:
СССР халқ артистлари: СОРА ЭШОНТЎРАЕВА, НАБИ РАҲИМОВ, ОЛИМ ХЎЖАЕВ.
Ўзбекистон ССР халқ артистлари: Ш. ҚАЮМОВ, С. КАРИМОВА, Э. МАЛИКБОЕВА, З. МУҲАММАДЖОНОВ, С. ТАБИБУЛЛАЕВ, А. ТУРДИЕВ, Ж. ТОЖИЕВ, З. САДРИЕВА, Т. СУЛТОНОВА, Х. НАРИМОНОВ, Қ. ХЎЖАЕВ, Ҳ. ХЎЖАЕВА, О. ҲАСАНОВ ва бошқалар қатнашадилар.
Касса кундуз соат 10 дан ишлайди.
Коллектив бўлиб кўриш учун заявкалар қабул қилинади.

„ЖАНГ" ОЛДИДАН

Футбол

Баҳорнинг ўрталарида, аниқроғи 29 апрелда СССР терма командасининг футболчилари Европа чемпионатининг чорак финалида Югославиянинг миллий командаси билан биринчи «жанг»га кирадилар. Гарчи бу командалар учрашувининг 20 йиллик тарихи совет футболчиларининг устунлигидан далолат берса ҳам (бу учрашувларда СССР терма командаси олти марта, Югославия терма командаси эса бир марта ғалаба қозонган), спорт ишқибозлари апрель матчини бироз ташвишланиб кутмоқдалар.

Бу ташвишнинг учта объектив сабаби бор: биринчидан, апрель — совет футболчилари учун энг яхши ой эмас. Тажрибалар шуни кўрсатадики, бу пайтда футболчиларимиз ҳали яхши формага кириб улгурмайдилар, ёхуд июль ва августдагидек ўйнай олмайдилар. Иккинчидан, СССР терма командасининг ўтган мавсумда яхши ўйнаганига (11 учрашув, 6 ғалаба, 5 дуранг, тўплар нисбати 18-4) қарамай, кўпгина совет тренерларининг фикрича, бу учрашувларни, айниқса ҳужумкорликни қониқарли деб бўлмайди. Европа чемпионатида Шимолий Ирландия ва Испания командалари билан ҳал қилувчи саралаш ўйинларида совет футболчилари ҳужумкорликни деярли йиғиштириб қўйиб, мудофаага ўтиб олдилар. Учинчидан эса, совет командасида раҳбарлар, шу жумладан катта тренер ҳам ўзгардики, булар командага таъсир қилмай қолмайди. СССР терма командасида кутилмаган бу ўзгаришлар нега содир бўлди?

Бу нарса аввало команда устозининг ишига берилган баҳога, турнирлардаги муваффақиятсизликларга боғлиқдир. Бироқ, сўнгги икки йил давомида СССР терма командасига раҳбарлик қилган Валентин Николаевни қилган ишларининг самарасизлиги учун айблаб бўлмайди. Совет футболчилари унинг раҳбарлигида 28 халқаро учрашув ўтказиб, уларнинг биронтасида ҳам майдондан енгилган ҳолда чиқиб кетмадилар. Аммо терма командага раҳбарлик қилган Валентин Николаев ЦСКА командаси катта тренери вазифасини ҳам бажариб юрди. 1970 йилда мамлакат чемпиони бўлган бу команда ўтган мавсумни жуда ёмон тугаллади. Икки жабҳада ишлаш унга оғирлик қилди ва В. Николаев СССР терма командасининг катта тренери вазифасини ўз бўйнидан соқит қилишни, бутун куч-қувватини армиячиларга бағишлашни лозим топди.

СССР терма командасининг тақдири совет футболида катта обрўга эга бўлган 53 ёшли тренер Александр Пономаревга топширилди. Пономаревнинг ўзи 20 йил давомида футбол ўйнаган, «Торпедо» клубининг марказий ҳужумчиси бўлган, экстра-классли ҳужумчилардан бири эди. Кучли ва чаққон бу ўйинчи ҳар қандай ноқулай вазиятда ҳам дарвозага тўп кирита оларди. У СССР чемпионати ўйинларида 244 марта қатнашди ва 148 та тўп уриб, киритилган тўплар бўйича рекордчи бўлиб қолди.

Александр Пономаревнинг тренерлик тажрибаси ҳам каттагина. У олий лиганинг бир неча клубида тренерлик қилди. 1963 йилда Москванинг «Динамо»сига мамлакат чемпиони унвонини олиб берди, 1965—1969 йилларда Финляндиянинг «Упон-Палло» командасига, кейин Ереваннинг «Арарат», 1970 йилдан эса СССРнинг олимпиада терма командасига тренерлик қилди. Бу йил мамлакат терма командасини қабул қилиб оларкан, у команданинг ўзагини қолдирган ҳолда ҳужумкорликка кўпроқ эътибор беражагини таъкидлади. Пономарев ёш маҳоратли футболчиларга катта эътибор беряпти. У Москва «Динамо»сининг дарвозабони Владимир Пильгуй, Киев «Динамо»сининг ҳимоячиси Виктор Матвиенко, Ростов Армия спорт клубининг ҳимоячиси Борис Серостанов, Ереван «Арарат»ининг ярим ҳимоячилари Аркадий Андриасян ва Сергей Бондаренко, ҳужумчилар — ЦСКАдан Борис Копейкин, «Арарат»дан Огонес Заназанян, «Карпат»дан Богдан Грешчакларга катта умид боғламоқда. Бунинг устига бултурги мавсумда терма команданинг асосини ташкил этган ўйинчиларни ҳам ҳисобга оладиган бўлсак, номзодлар доирасининг кенглиги Пономаревнинг саралаш вазифасини ниҳоятда мушкуллаштиради.

СССР терма командаси янги мавсумнинг саралаш машқларини 5 февралдаёқ бошлаб юборди. Бу машқларда 16 футболчи — «Торпедо»нинг дарвозабони Виктор Банников, Оржоникидзе спартакчиларининг ёш дарвозабони Владимир Олейник, ҳимоячилар Дзодзуашвили, Истомин, Серостанов, Хурцилава, Капличний ва Николай Абрамов, ярим ҳимоячилар Федотов, Коньков, Андриасян ва Заназанян, ҳужумчилар — Шевченко, Иштоян, Копейкин ва Грешчаклар қатнашаётир.

Бироқ шуни ҳам айтиш керакки, Пономарёв ўз командасининг асосий ўйинчиси деб ҳисоблаган баъзи футболчилар бу рўйхатда йўқ. Чунки айрим футболчилар ўз клубларида бандлар — Киевнинг «Динамо»си чет эл сафарини энди тугаллаяпти, Москва динамочилари эса кубок эгалари Кубоги учун ўтказиладиган Европа чемпионатида қатнашмоқда. Альберт Шестернёв тиззасидан операция қилингани туфайли эндигина машқларга қатнашиш учун тайёргарлик кўрмоқда.

Александр Пономарев раҳбарлик қилаётган СССР терма командаси яқинда Югославиянинг машҳур «Хайдук» ва Загребнинг «Динамо» командалари билан учрашди, кейин Голландиянинг «Твенти» ва Бельгиянинг «Стандарт»и билан куч синашгач, мартнинг охирларида Болгарияга ўтиб мамлакатнинг терма командаси, апрелнинг ўрталарида эса Киев шаҳрида Перунинг терма командаси билан беллашади. Ниҳоят, 29 апрелда Европа чемпионатининг чорак финалида биринчи «жанг» — Югославия — СССР терма командаларининг дастлабки учрашуви ўтказилади.

В. КИРИЛЛЮК,
АПН футбол шарҳчиси.

«ПАХТАКОР»ДА МАСЪУЛИЯТЛИ ЎЙИН

Москвадан хушхабар келди: футбол бўйича Европа кубоги эгалари кубоги учун Москванинг «Динамо» ҳамда Югославиянинг «Црвена звезда» командалари ўртасидаги чорак финал матчи Тошкентда ўтказиладиган бўлди. Тошкентдаги «Пахтакор» стадиони маъмурияти катта халқаро ўйинни ўтказишга тайёргарлик ишларини кучайтириб юборди.

«Динамо» ва «Црвена звезда» олдин Югославияда 8 март куни учрашув ўтказади. Кейин бу командаларнинг такрорий — жавоб ўйини 22 март куни Тошкентда бўлади. Тошкентлик футбол мухлислари бу учрашувни сабрсизлик билан кутмоқдалар.

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги
ТОШКЕНТ ФАРМАЦЕВТИКА ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ
кафедра мудирлари: фармакология курси ва одам анатомияси асослари билан физиология (профессор ёки фан доктори), фармацевтика ишини ташкил қилиш ва иқтисод, гигиена ва микробиология, олий математика асослари билан физика (доктор ёки фан кандидати);
кафедра доцентлари: илмий коммунизм, сиёсий иқтисод, токсикологик химия;
кафедра катта ўқитувчилари: фармацевтика ишини ташкил қилиш ва иқтисод, гален препаратлари технологияси, ботаника;
кафедра ассистентлари: фармацевтика ишини ташкил қилиш ва иқтисод, фармацевтик химия, фармакология, фармакогнозия, физика-математика;
кафедра ўқитувчилари: жисмоний тарбия, лотин ва рус тиллари.
Конкурс муддати — 9 мартгача.
ҲУЖЖАТЛАР: Тошкент-15, Кафанов кўчаси, 35-уйга юборилсин.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ — Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси №26. Редактор — 336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 330683, Масъул секретарь — 334455, Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283. Партия турмуши — 333469, 337221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331453. Халқаро ҳаёт — 337221. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 333258. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 331424. Оммавий ишлар ва хатлар — 332143, 333553. Иллюстрация — 334524. Стенографистка — 337343. Корректура — 337182. Эълонлар — 338142. Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ. Андижон — 48—85. Бухоро — 3—31—42. Қарши — 38—42. Нукус — 42—62. Самарқанд — 31—972. Термиз 54—01. Урганч — 34—55. Фарғона — 4-29-44.